КУТУБХОНАСИ

Qishloq HAYOTI

2005 YIL 12 AVGUST, JUMA

O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy gazetasi

1974 yil 1 yanvardan chiqa boshlagan

№ 98. (6.935). Sotuvda erkin narxda

Август – пахта ҳосилини ҳал қилувчи ой

Зар қадрини заргар билгандек...

Деҳқон учун ҳеч қачон осон йил бўлган эмас. Айниқса, пахтачилик соҳасида. Ҳаётимнинг 41 йилини дала кезиб, пахта етиштириш учун сарфлаган бўлсам, август – ҳосил тақдирини ҳал қилувчи давр эканлигини доимо бошдан кечирганман.

Бу таъриф, асосан сувчиларга тааллуқлидир. Амалдаги йилда ҳам худди шундай бўлаяпти. Туманимиздаги мавжуд 614 та фермер хўжаликлари сингари бизнинг "Сапохўжабобо"да ҳам ҳосил тақдирини айни пайтда сувчилар ҳал қилаяпти. Агар хўжалигимиздаги 104 гектар ердаги ғўза парваришида 20 нафар киши меҳнат қилаётган бўлса, уларнинг кўпчилиги ўғлим Мансур раҳбарлигида қатор ораларига сув тарашдек масъулиятли иш билан шуғулланмоқда. Уларнинг юмушларини худди моҳир заргарлар фаолиятига қиёслагим келади. Чунки сувнинг бир томчисини ҳам бекорга сарфлаш увол. Шу боис "Ўзбекистон" СФУ ходимлари билан ҳамкорликда сувдан ғоят тежаб-тергаб фойдаланиш, оби ҳаётнинг ўсимлик нормал ривожланишига омил бўлишини таъминлаш – бош вазифа бўлиб турибди.

Яқинда туманимиздаги "Ҳайитбой Абдуллаев", "Ўразбоев", "Алломберган", "Сардорбек", "Қурбонали" каби қўшни фермер хўжаликлари раҳбарлари билан мулоқотда бўлдик. Улар ҳам август ойи пахта тақдирини ҳал қиладиган палла, бунда энг асосий ролни сувчилар адо этиш лозимлиги юзасидан тадбирлар ишлаб чиқилиб, шу асосда изчил юмушлар 25 августга қадар давом эттирилишини қатъий таъкидлашди. Бунда асосий эътибор сувнинг расамади билан сарфланиб, ғўза ривожига самарали таъсир қилишига эришишга қаратилган.

Хуллас, қишлоқ хўжалиги соҳаларининг барчаси фермерлик хўжалигига айлантирилган туманимизда камида 35 минг тонна пахта хирмони яратишда сувчиларимиз август ойининг ҳар бир ғанимат дақиқасидан унумли фойдаланади.

Ибодулла ХЎЖАМЕТОВ,
Амударё туманидаги "Сапохўжабобо" фермер хўжалиги раҳбари.

Куннинг муҳим воқеалари

● Мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Хитой Халқ Республикаси ҳукуматининг махсус вакили, ХХР ташқи ишлар вазирининг ўринбосари Цяо Цзунхуай 11 август куни Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири Элёр Ғаниев билан учрашди.

● Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитасида Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикасида ўлим жазосини бекор қилиш тўғрисида»ги ҳамда «Қамоққа олишга санкция бериш ҳуқуқини судларга ўтказиш тўғрисида»ги фармонлари ижроси муҳокамасига бағишланган йиғилиш бўлди.

● Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Бюджет ва иқтисодий ислоҳотлар қўмитасининг кенгайтирилган мажлиси бўлиб ўтди.

● Самарқанд шаҳрида Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги илмий-ишлаб чиқариш маркази, «Ўзбек қоракўли» компанияси ҳамкорлигида «Қоракўлчилик фани - ишлаб чиқаришга» мавзуида халқаро илмий-амалий конференция ташкил этилди.

● Тошкент вилоятининг Юқоричирчиқ туманида «Соғлом авлод - соғлом келажак» деб номланган тадбир бўлиб ўтди.

● Ўзбекистон Куролли Кучлари жамоалари Россиянинг Самара шаҳрида ўтказиладиган жаҳон чемпионатида иштирок этиш учун жўнаб кетдилар.

● Ромитан туманининг Гараншоҳ қишлоғида бадиий гимнастика маркази очилди.

● Бухоро вилоят телевидениеси ижодий жамоаси тамонидан «Саҳродаги мўъжиза» номли ҳужжатли фильм яратилди.

● Андижонда мустақилликнинг ўн тўрт йиллигига бағишланган парашют спорти бўйича «Олтин водий - 2005» спорт мусобақалари ўтказилди.

● Шайхонтоҳур туманида «Пойтахт болалар нигоҳида» мавзуида деворга расм чизиш акцияси бўлиб ўтди.

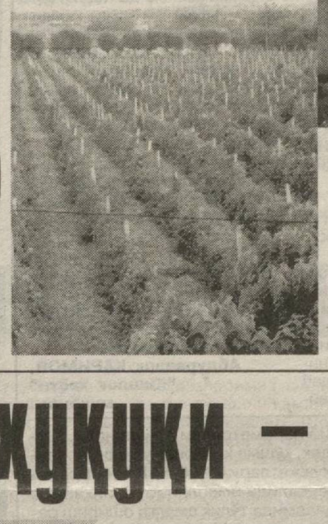

Биз ишлаяпмиз, бу меҳнат холос

Китоб туманидаги деҳқончилик-саноат фирмаси 290 гектар узумзорни 186 нафар аъзосига бўлиб берган. Сиз суратда кўриб турган Ғайбулла Бозоров ана шулардан бири. Соҳибкор бу йилги мавсумда ихтиёридаги узумларнинг ҳар гектаридан 180-200 центнердан ҳосил олишни мўлжаллаяпти.

Б.АКРАМОВ олган суратлар.

Яшаш ҳуқуқи – олий қадрият

Инсон ҳуқуқ ва манфаатлари мамлакатимизда энг устувор қадрият ҳисобланади. Ўзбекистон Республикаси Президентининг ташаббуси билан II чақириқ Олий Мажлисининг 6-сессиясида қабул қилинган ва 2001 йилнинг октябрида амалга киритилган "Жиноий жазоларнинг либераллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Жиноят, Жиноят-процессуал ҳамда Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги Кодексларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги Қонун Суд-ҳуқуқ тизими соҳасида амалга оширилаётган демократик ислоҳотларининг ҳақиқий намунаси бўлди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2005 йил 1 августдаги "Ўзбекистон Республикасида ўлим жазосини бекор қилиш тўғрисида"ги Фармони мамлакатимизда олиб борилаётган ушбу ҳуқуқий ислоҳотлар жараёнининг мантиқий давомидир.

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси 13-моддасида инсон, унинг ҳаёти олий қадрият деб эътироф этилган, 24-моддасида эса яшаш ҳуқуқи инсоннинг узвий ҳуқуқи эканлиги таъкидланган.

Эслаб кўрайлик, 1995 йилнинг 1 апрелигача амалда бўлган Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексида 33 турдаги жиноят учун ўлим жазоси назарда тутилган эди. Янги қабул қилинган Жиноят Кодексида эса фақат 13 турдаги жиноят учун ўлим жазоси қўлланилиши мумкинлиги кўрсатилди. Жиноий жазоларни либераллаштиришга қаратилган олиб борилган ислоҳотлар натижасида 1998 йил 8 турдаги, 2001 йилда 4 турдаги жиноятлар учун назарда тутилган ўлим жазоси қонунларга ўзгартириш киритиш йўли билан олиб ташланди. 2003 йилдан буён фақат икки турдаги жиноят-жавобгарликни оғирлаштирадиган ҳолатларда қасддан одам ўлдириш ва терроризм жиноятларини содир этганлик учун ўлим жазоси

"Ўзбекистон Республикасида ўлим жазосини бекор қилиш тўғрисида"ги Фармонни ўқиб

қўлланилиши мумкинлиги қонунда белгиланган.

Ўлим жазоси минг йиллик тарихга эга. Европа мамлакатларида ўлим жазосини бекор қилиш масаласи XVIII асрнинг охирларида вужудга келди. XIX асрнинг ўрталаридагина бу масала қонун йўли билан бекор қилиниши масаласи кўтарилди. Ҳозирда дунёдаги 112 та давлатнинг қонунларида ёки амалиётида ўлим жазоси бекор қилинган.

Ўлим жазосининг Жиноят Кодексида мавжудлиги жиноятнинг ўсиш даражасига таъсир қилмайди. Жиноий жазолар тизимида ўлим жазосининг мавжудлиги жиноятни олдини олиш, унга қарши курашиш учун хизмат кўрсатувчи восита сифатида баҳоланмай қолди. Балки, шу турдаги оғир жиноий жазони умрбод ёки узоқ муддатга озодликдан маҳрум этиш жазоси билан алмаштириш мақсадга мувофиқ бўлиб турибди.

Ушбу Фармон халқаро ҳуқуқ принциплари ва нормаларини Ўзбекистон Республикасининг миллий қонунчилигига тадбиқ этиш учун яна бир катта туртки бўлди.

Фақат ўлим жазосини бекор қилиб, умрбод ёки узоқ муддатга озодликдан маҳрум этиш жазосини жорий этиш учун ташкилий ҳамда бир қатор қонунларимизга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш зарурияти туғилмоқда. Шу сабабли Фармоннинг 1-бандида "Ўзбекистон Республикасида 2008 йилнинг 1 январидан жиноий жазо тури сифатида ўлим жазоси бекор қилинсин ва унинг ўрнига умрбод ёки узоқ муддатга озодликдан маҳрум этиш жазоси жорий этилсин" деб кўрсатилган.

Албатта, бу Фармоннинг ижросини таъминлашлик учун яна бир қатор ишларни амалга ошириш лозим.

Хусусан, ўлим жазоси ўрнига қўлланиладиган умрбод ёки узоқ муддатга озодликдан маҳрум этиш жазосини маҳбуслар ўташ учун махсус жазони ижро этиш муассасасини яратиш, қуриш зарур. Ушбу муассасада ишлайдиган кадрларни ҳам тайёрлаш зарур. Албатта, бу ишларни бажариш учун катта маблағ ва вақт талаб этилади. Шунинг учун ҳам Фармонда шу муддат белгиланган.

Шуҳратжон МУСТАФОЕВ,
ҳуқуқшунос.

Ҳаммаси парваришга боғлиқ

Тўрақўрғон тумани "Ўзбекистон" ширкат хўжалигининг Ўзбекистон Қаҳрамони Абдураим ака Ҳамидов бошлиқ пудратчилар даласида ҳам бугун ғўза парвариши айни авж палласида. Пахтакорлар августнинг пахта ҳосили учун ҳал қилувчи ой эканлигини яхши билишади. Шу боис ҳам улар бор эътиборларини асадда қилиниши лозим бўлган муҳим агротехник тадбирларнинг сифатли ўтказилишига қаратишган.

- Бу бежизга эмас, - дейди Абдураим Ҳамидов. - Чунки бугун ўрни далада бўлган кишининг эртага экинидан кутган ҳосили мўл, юзиям ёруғ бўлади. Ахир, ғалвирни сувдан кўтарганда ер чизиб қолмаслик керак-да. Қолаверса, келадиган даромад, манфаатдорликнинг қандай бўлишиям шунга боғлиқ.

Пахтада кўп йил ишлаган одам яхши билади, бу ойда ғўзага бошқачароқ қаров керак. Масалан, культивацияни олайлик. Ҳозир шу иш сифатли ўтказилса, ғўза ривожи янада тезлашади. Асосийси, ҳосилдорлик ошади. Айтайлик, ой бошида 4-5 та кўсак ҳосил бўлса, ой давомида яна 6-7 та кўсак қўшилади. Ҳам сон ортади, ҳам вазн қўшилади. Энди буни ҳисоблаб кўраверинг, бу ҳосилдорлик тахминан 2-3 центнерга ортади, деганидир.

Абдураим ака чеканкани сифатли ўтказиш ҳам муҳим тадбирлардан бири эканлигини айтиб ўтди. У киши бош бўлган пудратда бу иш якунига етказилибди. Дала майдонларини айландик. Чеканкадан чиққан ғўза кўкракка келади. Икки туп ғўзани "тафтиш қилдик", бирида 19 та шох, 21 та кўсак, бошқасида 18 та шох, 18 та кўсак. Мутахассис ҳамроҳим:

- Камида 45 центнер! – деб қўйди.

Шу тумандаги "Олтин водий" ширкат хўжалигида ҳам бу йил 459 гектар майдонда ғўза парвариш қилинмоқда.

- Бунақанги зарбдор кунлар аввал ҳам бўларди, - дейди ширкат хўжалиги раҳбари Убайдулла Абдуллаев. - Лекин номига қилинарди-да. Очиғи, кўпчилик, "август келди-ку, буёғи энди терим", деб ишни сусайтирарди. Бироқ, гапнинг рости ҳозир ҳеч ким хўжакўрсинга иш қилаётгани йўқ. Чунки деҳқонларимиз август ойининг агротехника тадбирлари қанчалик муҳим эканлигини яхши билишади.

Ҳашарот – балои азим, деймиз. Чунки у табиатнинг унчамунча офатидан ёмонроқ. Ҳозир зараркунандаларнинг кўпайишини олдини олиш ҳам жуда муҳим ҳисобланади. Чунки озгина беътибор бўлсангиз қилган меҳнатингиз зое кетиши ҳеч гап эмас. Август ойида кўсак қуртининг янги авлоди кўпаяди. Шунинг учун унинг тухумига қарши трихограмма, ўрта ва катта ёшдагиларига эса бракон қўйиш яхши самара беради. Далаларни айлансангиз, ферамон тутқичларга кўзингиз тушади. Бу ўша кўсак қурти капалакларининг учиш вақтини аниқлашда бизга "сигнал" берувчи восита вазифасини ўтайди. Бир нарсага эътибор бериш керакки, ферамон тутқичларни кундузи олиб қўйиб, кўпроқ кечки пайтларда қўйган маъқул. Биз буни тажрибада ҳам синаганмиз. Натижаси юқори. Аниқлаш осонлашади. Қолаверса, даладаги аҳволдан назоратчилар ҳам доим кўз-қулоқ бўлиб туришибди.

- Шароит, иш ҳақи масалалари қанақа?

- Ширкатда ғалла етиштирмаган пудратчи йўқ, июл ойининг ўзида уч марта пул бердик.

"Ширкатда-я! Бу лоф-ку, раислар айтаверади-да" дерсиз. Аслида мен ҳам шу фикрда бўлиб, ишониб-ишонмагандим. Пахтазорларда меҳнат қилаётган деҳқонлар буни тасдиқлашди.

- Аввалги ҳафта 200 кило буғдой олдим, кечаги куни 10 минг, бир кун олдин 14 минг сўм беришди. Ундан аввалроқ бир марта 29 минг, кейинги гал 50 минг сўм пул олгандим.

Бу гапни Фарҳоджон Назаров бош пудратида ишлаётган механизатор Муталлим Мирзаабдуллаевдан эшитдик.

Унинг, Абдуғаффор Хонтўраевнинг, Йўлдошали Саримсоқовнинг чопиқ тракторларини кўздан кечирдик. Кўсакларни тўкиб юбормаслик учун барча ишчи органлари ўралган, темир сақлагич ўрнатилган.

- Аввал ғўзада тракторни тезроқ юргизилган бўлса, ҳозир бундай қилиб бўлмайди. Ҳосил бор-да, зарар етказиб қўйиш ёки уни тўкиб юбориш мумкин. Шунинг учун ҳам техникани даланинг ичига олиб кирганда асталик билан юргизиш талаб этилади, - дейди механик Муҳаммаддин Солиев. - Биз мавжуд ўн саккизта чопиқ тракторнинг барчасини шунга мослаб жиҳозлаганмиз. Кўчма устахона эса узлуксиз хизматда турибди, техниканинг муаммосини иложи борича дала бошида ҳал қиламиз. Шундай қилсак вақтдан ҳам ютамиз, ишимиз ҳам тўхтаб қолмайди.

Бош мироб суғориш ҳақида гапирди:

- Ота-боболаримиз сув – зар, сувчи – заргар, деб бекорга айтишмаган. Бу тадбирнинг ҳам ўзига яраша икир-чикирлари бор. Келинг, ўзимиздан гапирай. Биздаги мавжуд барча пайкаллар бошида ҳосил ўраси ташкил қилиниб, "шарбат"-га тўлдириб қўйилган. Чунки сувни шарбатсиз бермаймиз. Самараси зўр-да бунинг.

Бизда сувчиларни рағбатлантириш ҳам яхши йўлга қўйилган. Мисол учун бир гектар ғўзани суғорган сувчига 5 минг сўмдан иш ҳақи белгиланган. Буям ишга ижобий таъсир кўрсатяпти.

Бу бутун вилоят пахтакорлари амалга ошираётган якдил ишлардан бир шингил, холос. 105 минг гектарлик Наманган пахтазорларига бугун ана шундай меҳр билан ишлов берилмоқда.

Рустамжон УММАТОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Халқаро ҳакамнинг туғилиши

БМТ фаолият кўрсата бошлаганига 60 йил бўляпти. Халқаро миқёсда энг юксак минбар ҳисобланган унинг Бош Ассамблеяси ана шу даврда 59 марта сессия ўтказди. Бош Ассамблея ўзининг биринчи сессиясини 1945 йилда Лондонда ўтказган бўлса, олтмишинчи сессиясини бу йил Нью-Йоркда ўтказишга тайёргарлик кўрмоқда.

Ер юзидаги барча давлатларнинг, минтақаларнинг, бутун жаҳон ҳамжамиятининг энг муҳим муаммоларини муҳокама қилиш ва ҳал этиш учун тузилган бу халқаро ташкилот олтмиш йилдан бери тинчликка, хавфсизликка ва ҳамкорликка хизмат қилиб келмоқда.

Қўлимда "Қизил Ўзбекистон" газетасининг бундан 60 йил олдин чиққан сонлари.

ОЛАМ ВА СИЁСАТ

Газетанинг деярли ҳар бир сонида "Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг биринчи сессияси" деган умумий сарлавҳа остида Лондондан олинган ҳисоботлар босилган.

Биринчи сессиядаги ҳисоботлар мазмунидан шу нарса кўриниб турибдики, айниқса, БМТнинг Устави, Хавфсизлик Кенгашининг ўрни ва аҳамияти, унга доимий аъзо бўлган бешта буюк давлатнинг масъулияти тўғрисидаги масалалар қизғин мунозара-ю муҳокамага сабаб бўлган. Тайёргарлик комиссияси докладини муҳокама қилишда биринчи бўлиб сўзга чиққан Канада вакили Сен Лоран шундай дейди: "Бирлашган Миллатлар ассамблеяси ишга киришган биринчи ҳафта айниқса катта аҳамиятга эга бўлмоғи керак.

(Давоми 2-бетда)

БОНГ

Вақт кутиб турмайди

Бугун малакатимиз далаларида баравж ривожланаётган ва ҳосилига ҳосил қўшилаётган пахта майдонларини кўриб, деҳқонларнинг меҳнатига ҳар қанча таҳсин айтсак арзийди.

Зеро, дала миришкорлари пахтани мана шу даражага келтириши учун озмунча тер тўкмаган. Албатта, пахта ҳосилини кўнгилдагидек етиштиришда ғўза парваришидаги агротехник тадбирларнинг ўз вақтида ва сифатли ўтказилиши ҳам муҳим аҳамият касб этади. Техникага таянган ва у билан боғлиқ юмушларни тўғри ташкил қилган ер эгасининг эртанги ҳосилдан кўнгли тўқ. Лекин республикада жорий йил пахта ҳосили учун агротехника тадбирлари ўтказилишида қатор ишлар амалга оширилган бўлса-да ўтказилган текшириш ва мониторинг жараёнларида қонунбузарлик ҳолатлари ҳам аниқланмоқда.

(Давоми 3-бетда)

Ерга яқин одамлар

("Туя сандиқ" мажмуасидан)

Тўра СУЛАЙМОН,
Ўзбекистон халқ шоири.

(Давоми. Боши «Қишлоқ ҳаёти» газетаси иловаси «Ҳаёт»нинг 3,4,5,6 ва «Қишлоқ ҳаёти»нинг 93, 95, 96-сонларида.)

Мунгхона-мусибатхонанинг қариндошларидан бири ҳаммага эшитарли қилиб:

– Келаси ис куни қудайиси, - деб жар солди. Бу энди узоқ-яқиндан келган барча кишиларга миннатдорчилик йўсинидаги сўнгги сўз эди.

Биз Нурали билан бирга қайтдик. Йўл-йўлакай мухбирчилик қилишда ҳеч қачон ишимнинг ўнгидан келмаганидан зорлангандай бўлдим. Али ака билан энди тил топишиб, фермерларнинг, фермерчиликнинг истиқболлари тўғрисида, тўсиқлар тўғрисида ётиб олиб, батафсил гаплаша олмаганимдан нолигандай бўлдим. Бу борада Нурали иккаламизнинг фикримиз бир ердан чиқди. Ким кўп, фермер кўп. Бироқ фермер билан фермернинг фарқи ер билан осмон қадар. Али аканинг ҳар жиҳатдан етук, бошлаган ишини охирига етказмай – ўлда-жўлда ташлаб кетадиган одати йўқлигини, бир айтган гапидан – лабзидан қайтмаслигини яқин атрофдаги ҳамкасбларининг ҳаммаси ҳам билар экан. Нуралининг айтиши бўйича, Али аканинг шу кечаю кундузи қариндош-уруғларига ҳам, бегоналарга ҳам малол келган иши Бекназарнинг ўз қабристонлари туриб, қўшни қишлоқ қабристонига қўйилиши – кўрган кўзга, эшитар қулоққа малол келадиган иш Али аканинг ватанпарварлик учун қилган иши эмас экан.

(Давоми 4-бетда)

ТААССУФ

Тадбиркор тақдири ўйинчоқ эмас

Хоразмлик Исмоил Содиқов узоқ йиллар Урганч нефт базасида меҳнат қилди. Элга қилган хизматлари туфайли обрў-эътибор топди, яхши мутахассис сифатида танилди.

Мамлакатимизда тадбиркорлик фаолиятига кенг йўл очилганлиги, мулклар давлат тасарруфидан чиқарилиб, хусусий секторга айлантирилаётгани Исмоил акани ҳам бефарқ қолдирмади. Ўзи кўп йиллар ишлаган Урганч шаҳар, Гурлан кўчасида жойлашган 3-сонли мой алмаштириш шохобчасини сотиб олиб, хусусий тадбиркор сифатида фаолият юритишни ният қилади.

(Давоми 2-бетда)

Гумон

Дераза дарчаси очиқ турганиданми, Мухтасар қўнишибгина уйғонди ва хиёл очилиб қолган кўкраги устига эринибгина кўрпани тортди. Эри Шуҳратжон мана саккиз ойдан ошдики, Россияда ишлаб юрибди. Ўзидан сўрасангиз "заруратдан" дейди. Йўқса, заводда бинойидек муҳандис эди-я.

Мухтасар заводда оддийгина ҳисобчи. Эри билан шу ерда танишиб, турмуш қуришган. Мана, уч йилдирки, болага андармон бўлиб уйда ўтирибди. Завод яна оёққа туриб, ишлай бошлагач, ҳисобчилик оддий бўлгани билан керакли касб экан. Мухтасарни қайта ишга чақиришди.

* * *

ҲИКОЯ

Мухтасар оёғини каравотдан осилтириб хийла ўтирди. Сўнг аста туриб, ёнида ухлаб ётган қизчасига меҳри товланиб қаради, устини ёпган бўлди ва керишибгина даҳлизга чиқди. Торроққина даҳлиз деворига маҳкамланган қўлювар тепасидаги мўъжазгина кўзгуга қаради. Сочларини турмаклаган бўлди. Кўча эшигини қия очганча ташқарига бошини чиқариб, беихтиёр у ёқбу ёққа аланглади.

Энди оқариб келаётган тонг уни кутиб олаётгандай, алланечук навозишда эди. Уйлари унчаям катта бўлмаган чорраҳа бурчагида жойлашгани боис машиналар қатнови кўп бўлмагани билан кўча юзи ҳамиша ҳаракатда.

Мухтасар уйи олдидаги йўлакча бўйлаб чорраҳа томон аста одимлай бошлади. Уйда ўраб юрадиган дуррачасини бошидан олди. Енгилгина турмакланган узун қора сочлари елкасини тўлдирди, у енгил нафас олди.

Шу пайтда кўчанинг чап томонидан узун тунчироқларини ўчирганча светофор тагига "Тико" машинаси келиб тўхтади. Мухтасар орқасига қайрилиб, эшиги томон аста юра бошлаганди. "Тико"ям бурилиб, Мухтасарга ёнма-ён туриб қолди. Машинадан баланд бўйли бир йигит тушиши билан ичкаридан Огаҳийнинг мухаммаси янграtimes:

(Давоми 4-бетда)

"Ўзинг чайнаб кўр-чи"

–Собиқ шўро даврида биз ўқувчилар ҳам, одатдагидек, пахта теримида эдик, – дея эслайди Мамарасул ака. – Бир куни кечки овқат пайти косани энди дастурхонга қўйганимизда лип этиб чироқ ўчиб қолса бўладими. Ҳаммамиз очқаб турганимиздан қоронғида макарон шўрвани паққос тушира бошладик.

Шу пайт бир чеккада овқатланаётган ўқитувчимиз Садир ака ошпазни чақириб қолди:

–Мулла Боқиевой, сенга нима бўлди. Нега овқатнинг гўшти пишмаган? Шунча тортаман, чўзилади-ю, сира чайналмайди, – деди жаҳли чиқиб.

–Гўшти яхши пишган домла, – деди у. – Ана, ҳамма болалар мақтаб-мақтаб ейишяпти-ку.

–Бўлмаса манавини ўзинг чайнаб кўр-чи, пишганмикан, – дея Садир ака ошпазга косасидаги гўштни узатди.

Шу пайт чироқ ёнди-ю, бирдан гуррос кулги кўтарилди. Ўқитувчимиз гўшт деб чайнаган нарса... қурбақа экан.

Шу-шу Садир акани кўрсак, шу воқеани эслаб бир жилмайиб қўямиз, баъзан ҳазиллашиб "Ўша овқат жуда ширин бўлганди-а" дердик. Лекин раҳматли ўқитувчимиз бундан сира хафа бўлмасди. Қурбақа қайсидир мамлакатда энг севимли таом, деб қўярди.

Алмашиб қолган... поезд

–Ўзи йўлга чиқишга оёғим тортмоади-я, – деди Чорикул ака бошини сарак-сарак қилиб. – Мана 8-ўринга менгаям, мана бу укамизгаям чипта сотишибди.

Энди нима қилишга ҳайронсан, киши, поездда тик туриб кетаманми?

–Ташвиш тортманг, отахон. Бу йигит ёш экан, ўринга сиз ётиб кетаверасиз.

–Нима деяпсиз, – сергак тортди жойнинг иккинчи соҳиби. – Узоқ йўлга чиққан бўлсак. Туни билан оёқда тура олмайман-ку. Навбати билан ётиб кетишга ҳам рози эмасман. Чунки мен чиптани кассадан олганман. Меники ҳақиқий.

Шу пайт вагон хизматчиси келиб чипталарни текшира бошлади. Ўриндан айрилишни истамаган Чорикул ака унга юзланиб:

–Жойни менга беринг, ҳеч бўлмаса ёшимни ҳурмат қилинг, – деди.

–Таниш-билишчилик бўлмасин, – йигитчам бўш келмади. – Агар шундай қилсаларинг, устингиздан арз қиламан.

Маълум бўлишича, йигитчанинг поезди бошқа экан. У тушиб кетгач, Чорикул ака жойга астойдил ўрнашаркан деди:

–Барибир ёшимни ҳурмат қилди-я, одамгарчилиги бор экан.

Фахриддин БОЗОРОВ

Гдлянни боплаган раис

Ўтган асрнинг 80-йиллар ўрталари. "Ўзбеклар иши", "Пахта иши" каби уйдирмалар билан республиканинг кўпгина кишиларини бадном қилиш авжга чиққан пайт. Хоразм вилоятининг Янгиариқ туманидаги "Гулистон" ширкат хўжалиги раиси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган пахтакор Исмоил Бекжоновни ҳам терговга қиришади.

У чорак асрдан зиёд раислик қилган нуфузли давралар иштирокчиси бўлган одам. Умри давомида ноҳаққа ён босмаган, ҳеч кимни ... ҳам олди.

Бирон бир тушунмовчилик бўлгандир-да, деган хаёллар билан марказга борди, терговчилар ўтирган хонага кирган раис узун рўйхат ўртасида ўз исм-фамилиясини кўриб қотиб қолади. Эмишки, у вилоят катталаридан бирига ўн минг сўм пора берган. Важоҳатларидан ваҳшийликдан бошқа нарса сезилмайдиган терговчилар тўғри сўзга йўл қўйишмади. "Айбига" иқрор бўлмаса, турли кийноқларга солиниши, поразўр аталиб тавқи лаънат бўйнига илиниши ҳам ҳеч гап эмас.

Эртаси куни раис айбига иқрор бўлиб, кўрсатилган жойга имзо чекади. Вилоятнинг дорилдор кишиларидан бирини ўз йўлига оссангина киритган десантчилар севинганларидан уни судга кузатишди. Судда эса Исмоил ака "Мен пора бермаганман", деб қаттиқ туриб олади. Бундан қаҳрланган давлат қораловчиси "Имзонгдан ҳам тонасанми?" дейди қовоғини солиб.

– Имзони яхшилаб текширинг, сўнг бақирсангиз бўлади, ўртоқ терговчи, – босиқлик билан жавоб беради у. – Мен пора бермаганман, деб имзо чекканман.

Топиб келтирилган татар таржимон ҳам унинг сўзини тасдиқлайди. Воқеани англаган суд раиси бирданига кулиб юборади ва "Исмоил Бекжонов, сизга рухсат, чиқиб кетаверишингиз мумкин", дейди. Маълум бўлишича, тадбиркор раис ўз имзосини "Бермадим" сўзидан ясаган экан.

Холмурод КУРБОНОВ

Оналик меҳри

Бу воқеани яқинда Фориш тумани Гараша қишлоғилик тадбиркор Шуҳрат Саитқосимов сўзлаб берди.

...Қиш кунларининг сўнггида Собир аканинг таргил сигири туғди. Оиланинг қувончи чексиз. Сигир боласини ялар, болалардан бузоқчасини қизғаниб у ёнидан бу ёнига ўтарди. Орадан уч кун ўтди. Молхона устунига боғлаб қўйилган бузоқча ипига ўралиб ўлиб қолибди. Воқеа оилани анча эсанкиратди. Сигир боласини излай бошлади. У тинимсиз мў-мўлар, ипини тортар ва узлуксиз айланишни қўймасди.

Собир ака кекса отахону онахонларнинг маслаҳати билан бузоқчанинг этидан терисини шилиб олди, ичига сомон тиқди. Кунда икки бор, соғиш олдидан уни сигир олдига қўйишарди. Сигир ҳам ўз боласини интиқлик билан кутар, тавшаниб ялар, кўзидан милт-милт ёш оққанича ийиб, анчагина сут берарди.

Ҳар тонг бутун қишлоқ мол-ҳолини подага ҳайдайди. Қишлоқда чўпон йўқлиги сабабли ҳар бир оила навбати билан подани яйловда боқишарди. Ўз навбати куни далага молларни ҳайдаган Шуҳрат ака пинҳона боласи ўлган сигирни кузата бошлабди. У бошқа сигирларга қўшилмас, пода четида хомуш юраркан. Бир маҳал у подадаги энг кекса сарғиш сигир олдига келиб, тумшуғини тумшуғига қўйибди. Шу пайт ҳар икки сигирнинг ҳам кўзидан ёш қалқибди.

Нима ҳам дердим, бу воқеани кузатиб, оналик меҳри ҳайвонларда ҳам борлигига яна бир бор тан бердим, дея ҳикоясини тугатди Шуҳрат ака.

Толибжон ЭРГАШЕВ

Тадбиркор тақдири ўйинчоқ эмас

(Боши 1-бетда)

2003 йил ноябр ойида Давлат мулк қўмитаси Хоразм ҳудудий бошқармаси эксперт гуруҳининг йиғилиши бўлиб ўтди. Ушбу йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 17 апрел 185-сонли қарорига асосан "Урганч нефт базаси" унитар корхонаси балансида бўлган 1, 3, 9-сонли мой алмаштириш шохобчаларини ва унга қарашли молмулкларини давлат тасарруфидан чиқариб, "Кимошди" савдоларида сотиш ҳақида қарор қабул қилинади.

И.Содиқов Республика кўчмас мулк биржасининг Хоразм филиали билан тузилган 2003 йил 27 декабрдаги 36-шартномага асосан 3-сон мой алмаштириш шохобчасини 1597,98 квадрат метр ер майдони билан 2640,0 минг сўмга сотиб олади. Давлат мулк қўмитаси Хоразм ҳудудий бошқармасининг 2003 йил 13 ноябрдаги 398-сонли буйруғига асосан И.Содиқовга мулкий ҳуқуқини тасдиқловчи №1-сонли давлат ордери берилади.

Шунингдек, И.Содиқовга Урганч шаҳар ер, бино ва иншоотлар Давлат кадастри бошқармаси томонидан 1597,98 квадрат метр ер майдони "Исмоил Содиқ" хусусий фирмаси фойдаланишидаги ер майдони деб кадастр рўйхатидан ўтганлиги ҳақида гувоҳнома берилган. 2004 йил 20 феврал куни берилган ушбу гувоҳноманинг тартиб рақами 119080.

Шундан кейин Урганч шаҳар ҳокими 2004 йил 23 сентябр куни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 2 июл куни чиқарган 278-сонли қарорига ҳамда Ўзбекистон Республикаси "Ер кадастри"нинг 7-моддасига асосланиб, қуйидагича №557 сонли қарорни қабул қилади.

"Урганч шаҳар "Исмоил Содиқ" хусусий фирмасининг Гурлан кўчасида жойлашган мой алмаштириш шохобчаси ва унинг фойдаланишдаги жами 1597,98 квадрат метр ер майдони рўйхатга олинсин ва Давлат ер дафтарига киритилсин".

Шунингдек, "Урганч нефт базаси" унитар корхонаси балансида бўлган мол-мулкларни баҳолаш тўғрисидаги ҳисоботда ҳам 3-сонли МАШнинг ер майдони 1597,98 квадрат метр деб қайд этилган. Кўриниб турибдики, ҳамма иш кимошди савдоси, ер ажратиш ҳам, ҳоким қарори ҳам давлат қонунлари доирасида амалга оширилган.

Тадбиркор учун ҳамма имконият яратиб берилади. Энди у фақат иш фаолиятини юритиши керак, холос. Хусусий мулк эгаси бўлган Исмоил Содиқов ҳам худди шундай қилди. Шижоат билан иш бошлади. Аммо унинг қувончи узоққа бормади. Урганч шаҳар ҳокимининг 557-сонли қарори чиққандан кейин, орадан икки ой ўтгач, Урганч шаҳар ҳокими вазифасини бажарувчи Б.Қурбонов худди шу масала юзасидан бошқача қарор чиқарди.

Ушбу, яъни 2004 йил 15 декабрда чиқарилган 757-сонли қарорда "Исмоил Содиқ" хусусий фирмасининг мой алмаштириш шохобчаси ва унинг фойдаланадиган жами 1587,98 кв. метр ер майдони 112,8 квадрат метр деб ўзгартирилсин, дейилган. Б.Қурбоновнинг ушбу қарорни қабул қилишига фуқаро Б.Янгибоевнинг аризаси асос бўлган.

Асли Б.Янгибоев ким ва нима учун унинг аризасига биноан ҳокимият қарорлари ўзгартирилади? Ёки ҳокимият чиқараётган қарорлар шунчалик мўртми, икки ойда ўз кучини йўқотиб турса?

Б.Янгибоев ҳам тадбиркор. У 2004 йил 9 август куни ўтказилган кимошди савдосида 3-сонли автомобилларга ёнилғи қуйиш шохобчасини 19200 АҚШ долларига сотиб олади. АЁҚШни сотиб олинганлиги ҳақидаги 1730-сонли олди-сотди шартномасида ушбу иншоотнинг ер майдони 8559,51 квадрат метрда жойлашганлиги кўрсатилган.

Б.Янгибоев ушбу мулкни сотиб олгач, мол-мулклардан ҳожатхона, ўт ўчириш ҳовузи ва электротрансформаторлар жойлашган 1485,1 квадрат метр ер майдонини ва шу мулкларни Исмоил Содиқов ноқонуний эгаллаб олган, деб даъво қила бошлайди.

Шундан кейин тадбиркорнинг сўзи инобатга олиниб, Урганч туман ҳокими вазифасини бажарувчи Б.Қурбоновнинг иккинчи тадбиркорнинг фаолиятига тўсиқ бўладиган 757-сонли қарори чиқади. Оқибатда ўз иш фаолиятини юргизиш учун лицензия ҳам олган Исмоил Содиқовнинг иши тақа-тақ тўхтаб қолади. Сабаб, иш фаолиятини юритишда асқотадиган воситалар ундан олиб қўйилган ер майдонида қолиб кетади. Соддароқ қилиб тушунтирадиган бўлсак, автомобилларнинг мойини алмаштиришда ҳосил бўладиган чиқит мойлар қуюладиган идишлар жойлашган ер Б.Янгибоевнинг тасарруфига ўтиб кетади.

– Ўз бошимга ўзим ташвиш орттирибман, – дейди Исмоил ака, – ҳам моддий, ҳам маънавий зарар кўрдим. Ушбу мулкни қонуний сотиб олган бўлсам. Мен фойдаланиладиган ер майдонини нуфузли идоралар белгилаб, қўлимга тегишли ҳужжатларни берган бўлса. Биргина Б.Қурбоновнинг масалани ҳар томонлама ўрганмасдан чиқарган қарори туфайли мен ҳар томонлама зарар кўриб ўтирсам, дардимни кимга айтай?

Биз "Исмоил Содиқ" хусусий фирмаси фойдаланаётган ерга даъвогарлик қилаётган Б.Янгибоевни ҳам айблай олмаймиз. Чунки ушбу мулкка тегишли ундаги мавжуд ҳужжатларга асосан у ҳам ўз ҳақини талаб қилаётир. Исмоил Содиқов эса нима қилсин?

Кимошди савдосида 3-сонли МАШни сотиб олган бўлса. "Урганч нефт базаси" бош муҳандиси С.Панаев ва бош ҳисобчиси К.Бекчановлар берган маълумотномага асосан Урганч шаҳар ер, бино ва иншоотлар Давлат кадастри бошқармаси 3-МАШнинг фойдаланадиган ер майдонини 1597,98 квадрат метр деб гувоҳнома ва чизмасини тайёрлаб берган бўлса. "Урганч нефт база" директори С.Жуманиёзов шаҳар ҳокимига "Исмоил Содиқ" хусусий фирмасига 1597,98 квадрат метр ер майдонини ажратиб беришни сўраб хат ёзган бўлса. Ушбу хатларга асосан шаҳар ҳокимияти биринчи қарори билан кўрсатилган ер майдони фойдаланиш учун Исмоил Содиқовга ажратган. Кейин эса тадбиркордан бошқа қарор билан ерни олиб қўйишса...

Кўриниб турибдики, хатони бошқалар қилган, жазосини эса тадбиркор тортаётир. Энди "Урганч нефт базаси" ҳам, Кадастр бошқармаси ҳам, Давлат мулк қўмитаси Хоразм ҳудудий бошқармаси ҳам, Урганч шаҳар ҳокимлиги ҳам янги мулк эгаси Б.Янгибоевнинг тарафини олиши, Исмоил Содиқовнинг эса ўзини айблаб қўя қолишаётир.

Исмоил Содиқов чорасиз.

"Тадбиркорлар фаолиятига нохолис, тирноқ остидан кир қидириш кайфияти билан қарашдан бутунлай воз кечиш, аксинча, уларнинг манфаатлари ва қонуний ҳуқуқлари ҳимоясини тўла таъминлаш фурсати етди", деган эди Юртбошимиз Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатнинг биринчи қўшма йиғилишида сўзлаган маърузасида.

Маълумки, жорий йилнинг биргина июн ойида тадбиркорлар манфаатини ҳимоя қилишга қаратилган 4 та Фармон ва битта қарор эълон қилинди. Шу соҳага тааллуқли барча мутасадди ташкилотларга ушбу фармон ва қарорларнинг амалдаги ижросини таъминлаш вазифаси юклатилди.

Агар Урганч шаҳар тумани ҳокимиятидагилар тадбиркорлар тақдири билан дахлдор "мўрт" қарорлар чиқариб, уларнинг фаолиятига тўсиқ қўяётган бўлсалар, тадбиркорлар фаолиятини ривожлантиришга доир чиқарилган Фармонларнинг ижросини қонуний таъминлашлари бундан ҳам қийин кечиши шубҳасиз.

Абдураззоқ КАРИМОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Мустақиллик иншоотлари

Нурота туманида янги бунёд этилган "Ғозғон" спорт мажмуаси қурувчиларнинг "Ғозғон" ширкат хўжалиги спортсеварларига ажойиб туҳфаси бўлди. Қизилтепадаги "Темур Малик" МЧЖ бунёдкорлари барпо этган ушбу спорт мажмуасида қишки спорт зали, бокс, шахмат-шашка, кураш, баскетбол ва бошқа секциялар ишлаб турибди. Замонавий кўринишдаги мазкур бино барча зарур анжомлар билан жиҳозланган.

СУРАТЛАРДА: спорт мажмуасидан лавҳалар.

Б.АКРАМОВ олган суратлар.

Хитой компанияси иштирокида

Хитойнинг Гренкоол Инжиниринг компанияси ва «Фарғонаазот» очиқ акциядорлик жамияти 2006 йилнинг биринчи чорагида диацетатцеллюлоза ишлаб чиқарадиган қўшма корхона барпо этишга киришади.

Шу ҳақда Хитой компанияси ва «Ўзкимёсаноат» давлат акциядорлик компанияси ўртасида лойиҳани амалга ошириш бўйича ҳамкорлик меморандуми имзоланди.

«Фарғонаазот» қошида диацетатцеллюлоза ишлаб чиқаришни модернизациялашга 25 миллион АҚШ доллари сарфланиши мўлжалланган.

ХАБАР

Келишувга кўра қўшма корхона тайёрлаган маҳсулот Фарғонадаги химиявий толалар заводига юборилади.

«Ўзкимёсаноат»мутахассисларининг фикрига кўра, жорий йил охиригача бўлажак қўшма корхона тузиш лойиҳасининг асосий параметрлари аниқланади. Шунингдек, қўшма корхона тузишнинг таъсис хужжатлари 2006 йилнинг биринчи кварталида имзоланиб, лойиҳани уч йил давомида тўлиқ амалга ошириш режалаштирилган. Мазкур лойиҳани Ўзбекистон ҳукуматининг кафолатини жалб этмаган ҳолда Гренкоол Инжиниринг компанияси маблағига ва Хитой банкларининг кредити ҳисобига молиялаштириш кўзда тутилган.

«Фарғонаазот» очиқ акциядорлик жамияти 2005-2006 йилларда хориж инвесторлари иштирокидаги хусусийлаштириш дастурига киритилган.

Ҳусан СУЛАЙМОНОВ,
«Туркистон-пресс»

Халқаро ҳақамнинг туғилиши

(Боши 1-бетда)

Биз тинчликни таъминлаши лозим бўлган бутун жаҳон ташкилотини тузиш тўғрисидаги умумий ғояларни конкрет ҳолда амалга оширишга киришмоғимиз зарур. Биз ер юзидаги миллион-миллион оддий кишиларга бу ташкилотнинг ундан кутилган буюк вазифаларни бажариш учун етарли даражада кучли ва эпчил эканлигини намойиш қилиб беришимиз керак".

Устав кўп танқид ва мунозараларга сабаб бўлди. Бироқ, Ҳиндистон вакили Мудалиар Уставни кўп танқид қилмасликка, уни ҳозирги тайёрланган ҳолида ўн йилча қолдириб, синовдан ўтказишга даъват этди. Буни кўпчилик маъқуллади.

Имкониятдан фойдаланиб, Эрон вакили Тоғизода тайёргарлик комиссияси ижроия комитетининг секретари Глэдуин Жебга хат билан мурожаат қилди. Бу хатда айтилишича, Эрон делегацияси "обдон ўйлаб кўргандан кейин уставнинг 35-моддасидаги 1-бандда кўрсатилган шартларга биноан Эрон билан Совет Иттифоқи ўртасидаги ихтилоф масаласини Хавфсизлик Кенгашига топширишни Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бош котибидан сўрашга қарор қилди. Хатда Совет иттифоқи Эроннинг ички ишларига аралашди, деб айб қўйилган эди. Эрон бундай қарорга келганлигининг сабаби шундаки, БМТ Уставининг 35-моддасидаги 1-бандда шундай дейилади: "Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ҳар бир аъзоси 34-моддада кўрсатилган тарздаги ҳар қандай ихтиро ёки аҳволни Бош Ассамблеяга ҳавола қила олади". Дастлаб Эрон қўллаган бу моддага ҳозир ҳам қатъий амал қилиниб келиняпти. Бу ўша пайтдаёқ уставнинг анча мукаммал яратилганлигини кўрсатади.

Бироқ унга қўшимчалар ва эслатмалар киритиш юзасидан фойдали таклифлар кўп бўлди. Айниқса, Янги Зеландия вакили Фрэзернинг таклифи кўпчиликнинг диққат-эътиборини тортди. "Бизнинг фикримизча, – деди у, – Уставга Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг мақсад ва вазифаларини амалга оширишга ёрдам бериш учун тайёр турган ва ёрдам бериши мумкин бўлган ташкилотларнинг, чунончи, Бутундунё касаба союзлари уюшмаси ва бошқа ташкилотларнинг ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги таклифларини қабул қилиш ҳақида устав шартлари ва ифодаларига мувофиқ тегишли эскартма киритилиши керак". Кейинчалик бу таклиф ўзининг ҳаётийлигини кўрсатди. Бугунги кунда БМТнинг мақсад ва вазифаларини амалга оширишга ёрдам бераётган ўнлаб нуфузли халқаро ташкилотлар фаолият кўрсатмоқда.

Мана олтмиш йилдирки, Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолари ўзгармай келяпти. Ўшанда бешта буюк давлат – АҚШ, Англия, Франция, Хитой ва собиқ СССР зиммасига қандай масъулият юкланган эди? "Халқаро ташкилотнинг муваффақиятли ишлаши учун асосий масъулият бешта улуғ давлат зиммасига юклатилган, – деди биринчи сессияда сўзга чиққан Ҳабашистон вакили Ато Аклилу Абте. – Бу давлатларга берилган. Бу ҳуқуқлар бир миллат томонидан иккинчи миллатга қачон бўлса ҳам берилган ҳамма ҳуқуқлардан кенгроқдир. Шунга қарамай, мен улуғ давлатлар ўз ҳуқуқларидан муносиб равишда фойдаланурлар деб ишонаман".

Ҳақиқатан ҳам, ўша биринчи сессия ўз ишини давом эттираётган кунлардаёқ, Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолари бўлган давлатлар ўз ҳуқуқларидан фойдаланиб, Украина делегациясининг мурожаатини кўриб чиқдилар. Мурожаатда Хавфсизлик Кенгашининг эътибори Индонезияда юз берган аҳволга жалб этилиб, жумладан, шундай дейилади: "Маълумки, бу мамлакатда бир қанча ойдан буён маҳаллий аҳолига қарши уруш ҳаракатлари олиб борилаётир. Бу уруш ҳаракатларида инглиз мунтазам қўшинлари ҳам, душман япон қуролли кучлари ҳам қатнашаётир. Украина ҳукуматининг фикрича, бу аҳвол халқаро тинчлик ва хавфсизликни сақлаш ишига хавф туғдиради. Бу эса уставнинг 34-моддасида кўрсатилган ҳаракатларга мос келади". Бу модда Хавфсизлик Кенгашига "ҳар қандай ихтилоф ёки аҳволнинг халқаро тинчлик ва хавфсизликка таҳдид қилиш-қилмаслигини аниқлаш учун, халқаро жанжалларга сабаб бўла оладиган бундай ихтилоф ва аҳволни текширишга" ваколат беради.

Зиммасига дунё миқёсида ҳакамлик қилишдек ўта оғир ва масъулиятли вазифа юкланган Бирлашган Миллатлар Ташкилоти шу тарзда юзага келди. Бу бутун дунёдаги давлатлар ва халқларнинг иккинчи жаҳон уруши оқибатда тинчликни сақлаш мақсадида кучларни ва ҳаракатларни мувофиқлаштириш борасида эришган катта ғалабаси эди.

Аммо Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ўз фаолиятини бошлаган дастлабки йилларданоқ жиддий тўсиқлар ва қийинчиликларга дуч келди. Дунёнинг капиталистик ва социалистик лагерларга ажралиб қолганлиги, улар ўртасидаги муносабатлар тобора кескинлашиб "совуқ уруш" ҳолатига айланганлиги, иккита қарама-қарши тузум ўртасида жаҳонга таъсир ўтказиш учун кураш кучайиб кетганлиги Бирлашган Миллатлар Ташкилоти фаолиятини, хусусан, унинг иккита асосий органи – Бош Ассамблея билан Хавфсизлик Кенгаши ишини мураккаблаштириб юборди. Оқибатда баъзан муҳим қарорлар қабул қилишда тинчлик, хавфсизлик ва ҳамкорлик ғояси эмас, балки бирорта буюк давлатнинг миллий манфаати асосий мезон бўлди. Бундай ҳолатда кўпинча холисона қарорлар қабул қилинмади ёки қабул қилинган тақдирда ҳам уларнинг бажарилиши таъминланмади. Бироқ СССР парчаланиб кетганидан кейин вазият бироз юмшади, қарорлар қабул қилишда атайлаб қўйиладиган баъзи тўсиқлар олиб ташланди. Айниқса, Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолари ўртасида ҳамкорлик ва ҳамфикрлилик кучайди.

Ўтган олтмиш йил мобайнида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти жуда оғир синовларга дуч келган дамлар ҳам бўлди. Бу синовларнинг ҳар бирига алоҳида тўхталиб ўтишнинг ҳожати йўқ. Бизнингча, баъзи жойларнинг ҳамда давлатларнинг номларини айтиб ўтишнинг ўзиёқ бу нуфузли халқаро ташкилот фаолиятининг ўта мураккаб жиҳатларини кўрсатади. Жумладан, Корея ярим ороли, Вьетнам, Африканинг бир қан- [illegible] зоир, Яқин Шарқ, Югославия, Куба, Венгрия, Чехословакия, Афғонистон сингари ўнлаб қалтис вазиятлар юз берган жойлардаги ҳолатлар тўғри ва холисона ечимлар топишда Бирлашган Миллатлар Ташкилотини танг аҳволда қолдирганлиги бор ҳақиқат. Айниқса, Яқин Шарқ масаласида БМТнинг бир қанча муҳим қарорлари ўз вақтида бажарилмай қолиб кетганлигини Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолари ўртасида ҳукм сурган қарама-қаршиликнинг оқибати дея изоҳлаш керак.

БМТ 1995 йилда ҳам мураккаб муаммога дуч келди. Босниядаги можарони тинч йўл билан бартараф этиш йўлидаги дастлабки уринишлар самара бермади. Дунёдаги бирорта давлат томонидан тан олинмаган Босния серблари ҳукуматининг парчаланган Югославия ўрнида "буюк Сербия" империясини қуриш мақсадида жаҳон ҳамжамиятига, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг куч-ғайратларига қарши қўпол хатти-ҳаракатлар қилиб куч ишлатганлиги бу нуфузли халқаро ташкилотни бироз бўлса-да, обрўсизлантиришга олиб келди. Оқибатда БМТнинг тинчликни сақловчи кучлари НАТО ҳарбийлари ёрдамида кескин чоралар кўришга мажбур бўлди. Босния серблари БМТ қарорларини оёқ ости қилди ва унинг тинчликни сақловчи кучларига ҳужум уюштирди, Боснияниниг жаҳон ҳамжамияти тан олган қонуний бир қанча шаҳарларни зўравонлик билан босиб олди, бир сўз билан айтганда, нуфузли халқаро ташкилотни менсимади.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти фаолиятидаги сўнгги инқироз Ироқдаги ҳозирги вазият билан боғлиқ. АҚШ Хавфсизлик Кенгашининг қарорига қарши борди ва Ироққа уруш эълон қилди. БМТ Бош котиби Кофи Аннан бу ноқонуний уруш эканлиги ҳақида кўп марта баёнот берди. Бироқ бу эътиборга олинмади. Бундай ҳолат, сўзсиз, БМТнинг халқаро миқёсдаги обрў-эътиборига салбий таъсир кўрсатмасдан қолмади. Шунинг учун ҳам Кофи Аннан Бирлашган Миллатлар Ташкилотини, биринчи навбатда унинг Хавфсизлик Кенгашини ислоҳ қилиш ғоясини илгари сурди ва ўзи ташаббус билан чиқди. Бу ташаббус натижасида туғилган таклифлар Бош Ассамблеянинг олтмишинчи сессиясида кўриб чиқилиши мумкин. Бироқ Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзоси бўлган айрим давлатлар бу ғояни амалга оширишга қаршилик кўрсатишлари эҳтимолдан холи эмас.

Иброҳим НОРМАТОВ,
сиёсий шарҳловчи.

Пойтахтимиз Тошкентдан келган бир гуруҳ ёзувчи ва шоирлар, олимлар, санъаткорлар Сурхон воҳаси шаҳар ва қишлоқларида бўлиб, мустақиллик йилларида рўй берган ўзгаришлар, байрамга ҳозирлик ишлари билан танишдилар. Улар дала меҳнаткашларининг иш ва турмуш шароити, ҳаёт тарзи, эришилаётган ютуқлари, шунингдек, ёш авлод таълим-тарбияси масалалари билан қизиқдилар.

Ватанимизнинг ҳар қарич тупроғи муқаддас

Қумқўрғон, Жарқўрғон, Термиз, Ангор туманларида ва Термиз шаҳридаги маҳаллалар, ташкилотлар, таълим-тарбия муассасаларида қизиқарли суҳбатлар ўтказилди. Бу тадбирларда Ватан, мустақиллик, тинчлик сингари муқаддас тушунчаларнинг мазмун-моҳияти, давлатимиз раҳбари ташаббуси билан жойларда амалга оширилаётган кенг кўламдаги бунёдкорик ишлари хусусида сўз борди.

Ана шундай мулоқотлардан бири Ўзбекистон мудофаасига кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилотининг Сурхондарё вилоят кенгашига қарашли Термиз автомобиль мактабида бўлиб ўтди. Шу куни бу ерда ҳарбий-амалий кўпкураш бўйича вилоят биринчилигининг якуний босқич мусобақалари ҳам ташкил этилди.

Қатнашчилар автомобилни бошқариш, граната улоқтириш, пневматик қуролдан отиш, 100 метрга ва уч километр масофага югуриш, баландликка сакраш, сувда сузиш, турникда тортилиш каби шартлар бўйича куч синашдилар. Умумжамоа ҳисобида Жарқўрғон, Шўрчи, Шеробод туманлари йигитлари пешқадамлик қилди

- Мактабимизда ҳарбий хизматга чақирув ёшидаги 120 курсант ўқийди, - дейди автомобиль мактаби ташкилий-оммавий ишлар ва ҳарбий-ватанпарварлик бўлими йўриқчиси Самандар Эрназаров. - Мамлакатимиз истиқлолга эришган дастлабки йилларданоқ Юртбошимиз томонидан Қуролли Кучларимиз мудофаа салоҳиятини юксалтиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Миллий армиямиз сафига ҳам маънан, ҳам жисмонан баркамол йигитларни жалб этишга ҳаракат қилинмоқда. Ислоҳотлар ўз самарасини беряпти: бугун ҳар бир ўзбек йигити Ватан олдидаги муқаддас бурчини теран англамоқда. Бу ишларда «Ватанпарвар» ташкилотининг ҳам ўзига хос ҳиссаси бор.

- Биз, ёшлар чуқур билим олсак, касб-ҳунарли бўлсак, ҳарбий техника сирларини мукаммал ўргансак, халқимиз ва Президентимиз ишончини оқлаган бўламиз, - дейди курсант Алишер Акиев. - Она Ватанимизнинг ҳар бир қарич ери муқаддас. Истиқлолимизни, халқимизнинг тинч ва осуда ҳаётини ҳимоялашга доим тайёрмиз. Бу табаррук тупроққа ёт кимсалар оёқ босолмайди.

Чори ТЎХТАЕВ,
ЎзА мухбири.

Вақт кутиб турмайди

(Боши 1-бетда)

Маълумотларга кўра, шу йилнинг 29 июлигача республика бўйича 1 миллион 431 минг 800 гектар чигит экилган майдон 7,2 марта культивация қилинган. Аммо, бу ҳамма ҳудудда бир хил дегани эмас. Ваҳоланки, шу пайтгача Қорақалпоғистон Республикасида ва Сирдарё вилоятида 5,8 марта, Хоразм вилоятида 6,3 марта, Андижон вилоятида 6,6 марта ғўзага техника билан ишлов берилган, холос. Айниқса, Қорақалпоғистон республикасининг Қонликўл, Қўнғирот, Нукус туманларида ҳамда Наманган вилоятининг Тўрақўрғон туманларида ғўзани культивация қилиш ишлари суст олиб борилмоқда.

Шунингдек, Янгийўл туманидаги А.Ортиқов номли ширкат хўжалигида 140 гектар, "Тинчлик" ширкат хўжалигида 30 гектар, "Янгиобод" ширкат хўжалигида 17 гектар ва "Озод" фермер хўжалигида 15 гектар пахта майдони сифатсиз культивация қилинган.

Маълумки, айни дамда мамлакатимизда фермерчиликка алоҳида эътибор қаратилаяпти. Фермерларнинг фаолият юритишлари учун барча шарт-шароитлар яратиб берилмоқда. Бундай имкониятлардан унумли фойдаланган ер эгаси, албатта ютқазмайди. Бироқ бу ўзига бириктирилган ердан ўзбошимчалик билан фойдаланиш, дегани эмас. Акс ҳолда унинг бундай ҳаракати қонуний жавобгарликка олиб келади. Жиззах туманидаги "Ўзбекистон" агрохизмат маркази ҳуддудида фаолият юритаётган "Тошмат невараси Тоир" фермер хўжалиги бошлиғи Т.Тошматов 11 гектар, "Азизбек" фермер хўжалиги бошлиғи А.Мустаев 12 гектар ҳамда Зомин туманидаги "Ғиёс" фермер хўжалиги раҳбари Ў.Қўчқоров 17 гектар ерга экилган пахтани бузиб ташлаб, ўрнига полиз экинлари эккан. Уларнинг мазкур қилмиши давлатга 20 миллион сўм зарар келтирди. Бундай ҳоллар Наманган вилоятининг Мингбулоқ, Самарқанд вилоятининг Жомбой, Фарғона вилоятининг Бувайда, Боғдод, Охунбобоев ва Ёзёвон туманларида ҳам рўй берган. Андижон вилоят "Қишлохўжаликкимё" Асака бўлими омбор мудири И.Юлдошев пахта учун ажратилган 5 тонна аммиакли селитрани ўзлаштириб юборганлиги ҳам текшириш давомида маълум бўлди.

Умуман олганда, прокуратура органлари томонидан мазкур масалалар юзасидан ўтказилган текширишлар натижасига кўра бундай ҳолатларни бартараф этиш ваколатига эга бўлган идораларга 516 та тақдимнома киритилган, 5590 нафар шахс огоҳлантирилган, 1600 дан зиёд шахс интизомий, маъмурий жавобгарликка тортилган. Жиддий қонун бузилиш ҳолатлари юзасидан 44 та жиноят иши қўзғатилди.

Юқорида етилаётган ҳосил ҳақида сўз юритдик. Аммо яна бир мавсумий тадбир – уни тез ва сифатли тарзда йиғиб-териб олиш ҳам масъулиятли юмушлардан саналади. Вақтнинг югуриклигини қарангки, кеча экилган уруғ бугун бўлиқ ҳосилга кирган, эртага эса уни йиғиб олиш зарур. Шу маънода бу жараён йил давомида тайёргарлик кўриладиган тадбир. Хўш, республикада бу борада қандай ҳозирлик кўрилмоқда? Мавжуд техникалар мавсумга шайми? Таассуфки, айрим жойларда бу борадаги аҳвол ҳам қониқарли эмас. Бундай дейишимизга эса текширишлар давомидаги аниқланган рақамлар асос бўлади.

Республика Ички ишлар вазирлигининг 28 июлгача бўлган маълумотига кўра, 2005 йил пахта ҳосилини ташиш учун жалб этиладиган автомобилларнинг 77 фоизи мавсумга тайёрланган. Тракторларнинг 21613 таси ёхуд 76,6 фоизи соз ҳолатга келтирилган. Қашқадарёда 1501 та, Самарқандда 692 та, Фарғонада 675 та, Бухорода 618 та, Қорақалпоғистон республикасида 473 та, Андижонда 468 та, Тошкентда 396 та, Сурхондарёда 392 та, Хоразмда 379 та, Наманганда 377 та, Жиззахда 312 та, Сирдарёда 209 та ва Навоида 118 та техника ҳали носоз ҳолатда турганлиги таассуфланарлидир.

Мавжуд техникаларни мавсумга шайлашдаги хато ва камчиликларга кўп ҳолларда бу ишга масъул шахсларнинг масъулиятсизлиги ҳам сабаб бўлмоқда. Масалан, Сирдарё вилояти Оқолтин туманидаги машина-трактор парки акциядорлик жамияти бўлим бошлиғи В.Сафаров 22,6 минг АҚШ доллари миқдоридаги техника эҳтиёт қисмларини ўзлаштириб юборган.

Қашқадарё вилояти Косон туманидаги "Чўлқувар" муқобил машина-трактор парки АЖ раиси К.Каракулов ҳам худди В.Сафаров сингари 2 миллион сўмдан зиёдроқ қийматдаги техника ва унинг эҳтиёт қисмларини ноқонуний равишда "Ашур ота" ва "Саттор бобо" фермер хўжаликларига сотиб юборди.

"Ўзпахтасаноат" уюшмасининг маълумотида пахтани қабул қилиш масканларининг тўлиқ тайёргарлиги кўрсатилган. Лекин "Ўзстандарт" агентлигининг тақдим этган маълумотларида эса юқоридаги маълумотноманинг акси келтирилади. Яъни 2004, 2005 йиллар учун "Ўзпахтасаноат" уюшмасининг вилоят бўлинмалари таъмирлаш ва қиёслаш учун 36,2 миллион сўм қарзлари борлиги сабабли жойларда ўлчаш воситаларини мавсумга тайёрлаш ишлари суст олиб борилмоқда. Хусусан, Тошкент вилоят "Пахтасаноат" ҳудудий акциядорлик бирлашмаси томонидан таъмирловчи корхонага тўлов ўтказилмаганлиги туфайли 136 та пахта сифат кўрсаткичларини аниқлаш асбоблари, катта оғирликдаги автоулов ва товар тарозиларнинг таъмирлаш ишлари бошланмаган.

Бу каби ҳолатларни Қорақалпоғистон республикаси Жиззах ва Фарғона вилоятларида ҳам кузатиш мумкин.

Бундан ташқари, Республика ИИБ ёнғин хавфсизлиги Бош бошқармасининг маълумотига кўра, пахта хом ашёсини қабул қилиш, уни қайта ишлаш корхоналарида мавсумга тайёргарлик ишлари талаб даражасида эмас. Бунга 2004 йил пахтани қабул қилиш ва қайта ишлаш корхоналарида мавсумга тайёргарлик ҳамда ёнғинга қарши кураш ишлари талабга жавоб бермагини натижасида кўпгина ёнғинлар содир бўлганлиги аччиқ сабоқ бўлиши лозим.

Жумладан, Фарғона вилоятдаги "Қува пахтани қайта ишлаш" АЖнинг раҳбарлари бепарволиги натижасида 1074 тонна биринчи навли пахта ғарамлари ёниб кетиб жуда кўп миқдорда моддий зарар кўрилишига сабаб бўлган. Ёки Наманган вилояти Мингбулоқ туманидаги "Гулбоғ пахта тозалаш" АЖ ёнғинга қарши кураш бўлими бошлиғи Д.Мадраҳимовнинг вазифасига совуққонлиги туфайли омбордаги 234 миллион сўмлик тайёр маҳсулотлар ёниб кетган. Шу каби ҳолат Қашқадарё вилояти Миришкор туманининг "Жейнов пахта тозалаш" АЖда ҳам содир бўлган.

Хулоса шуки, бугун пахтачилик билан боғлиқ юмуш хоҳ далада, хоҳ ташкилот ёки корхонада бўлсин эътибор ва уюшқоқликни талаб қилади. Ишга бефарқлик, масъулиятсизликнинг турган битгани зарар. Вақт эса кутиб турмайди.

Б.ХОЛМИРЗАЕВ,
Республика Бош прокуратураси Қишлоқ хўжалиги соҳасида қонунийликни таъминлаш ва хўжалик юритувчи субъектларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўлими катта прокурори, адлия кичик маслаҳатчиси.

АҚШда портлаш

АҚШда 20 тонна саноатда ишлатиладиган портлатиш мосламалари олиб кетаётган юк машинаси портлаб кетди.

NBC телекомпанияси хабарларига кўра, юк машинаси Солт-Лейк Ситидан 80 километр узоқликдаги шосседа ағдарилиб кетган. Ҳайдовчи кабинадан чиқишга улгурган ва бошқа йўловчиларни портлашдан огоҳлантирган. Содир бўлган кучли портлашдан сўнг юк машинаси деярли йўқ бўлиб кетган ҳамда унинг ўрнида 10 метр чуқурликдаги из қолган.

Воқеа жойида портламай қолган мосламаларни зарарсизлантириш ишлари олиб борилмоқда.

Адашган фасл

Австралиянинг жанубий-шарқий ҳудудларига қалин қор ёғди.

Бундай об-ҳаво шароити Австралияда охирги 50 йил ичида умуман кузатилмаган эди. Ҳудуддаги кўпгина автомагистралларда хавфсизлик юзасидан ҳаракат тўхтатилган.

Ушбу кутилмаган қордан Виктория штати кўпроқ зиён кўрган. У ердаги кўпгина қишлоқ хўжалиги экинларини совуқ урган. Бир неча мактаб ва ташкилотлар совуқ ҳаво туфайли ёпиб қўйилган. Шундай бўлса-да мамлакат аҳлини табиатнинг бу инжиқликлари унчалик ҳам ташвишга солмаяпти. Аксинча улар Австралияда деярли кузатилмайдиган қорли об-ҳавода мамнуният билан сайр қилишмоқда.

Тақиқлар олиб ташланди

Эрон Исфахондаги ядровий корхонасини тўла қувват билан ишга тушириш учун БМТнинг тақиқловчи охирги тамғаларини ҳам олиб ташлади.

Ушбу амалиёт МАГАТЭ инспекторлари назоратида амалга оширилган. Халқаро ташкилот Исфахондаги ушбу корхонада олиб бориладиган ишларни назорат қилиб турувчи кузатув асбобларини ўрнатди. Теҳрон расмийлари Эрон "Ядровий қурол-яроғларни тарқатмаслик" битимига кўра ядровий ёқилғи ишлаб чиқариш ҳуқуқига эга эканлигини таъкидлаб ўтишган. Эндиликда Исфахон ядровий корхонасида уранни газга айлантириш фаолияти олиб борилади.

Вертолёт ҳалокати

Эстониянинг Найсаар оролчасидаги денгизга йўловчи ташиш вертолёти қулаб тушган.

Унинг бортида олти нафар Финляндия, тўрт нафар Эстония, икки нафар АҚШ фуқароси ҳамда икки экипаж аъзоси бўлганлиги айтилмоқда. Айни дамда барча қурбонлар топилган ва фожиа сабабларини аниқлаш ишлари олиб борилмоқда. Айрим тахминларга кўра, вертолёт террористик хуружга дуч келган бўлиши мумкин. Чунки экипаж ҳеч қандай огоҳлантириш сигналларисиз алоқадан йўқолиб қолган.

Баёнот сабаб... қимматчилик

АҚШ товар биржаларида нефт нархи соат сайин ошиб бормоқда.

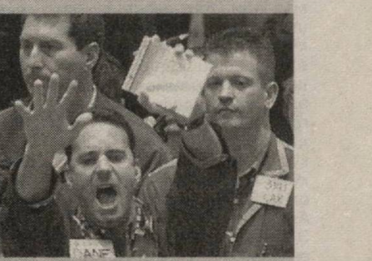

Нью-Йоркдаги NYMEX биржасида бир баррел нефт 65 долларга кўтарилиб кетган. Яқин кунларда "қора олтин"нинг баҳоси пасаймаслиги тахмин қилинмоқда. Кузатувчилар фикрига кўра, нефтнинг бу қадар қимматлашиб кетишига АҚШ энергетика вазирлигининг баёноти сабаб бўлган. Баёнотда айтилишича, АҚШда бензин захирасида тақчиллик юзага келган. Бу хабарлардан фойдаланган нефт савдоси эгалари ўз маҳсулотларининг нархини кўп миқдорда оширишга қарор қилишган.

Молиявий марказдаги таҳлика

Лондоннинг Сити туманига террор хуружи уюштириш тўғрисида тарқатилаётган хабарлар Британия аҳлини таҳликага солиб қўйди.

Террорчиларнинг интернет сайтларидаги шу ҳақдаги хабарлар бунга сабаб бўлмоқда. Сити Лондоннинг марказий ҳамда молиявий тумани ҳисобланиб, у ерда йирик компаниялар ва ташкилотлар офиси жойлашган. Ушбу туман бундан аввал ҳам террорчилар мўлжалида бўлиб келган. Маҳаллий полиция бошлиғи Жеймс Хартнинг таъкидлашича, ҳудудда шубҳали ҳаракатлар сезилмаяпти. Шундай бўлса-да у ерда хавфсизлик чоралари кучайтирилган.

INTERNET хабарлари асосида
Ш.САНАЕВ тайёрлади.

"Девзира" яхши, аммо...

АКС-САДО

"Қишлоқ ҳаёти" газетасининг 2005 йил 15 июл сонида чоп этилган "Ошга таъбингиз қалай" сарлавҳали мақоласи бўйича Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги илмий ишлаб чиқариш маркази қуйидагиларни билдиради.

Мақола жуда мазмунли, кенг қамровли бўлиб, ўқувчиларга шоли, гуруч ҳақида муҳим маълумотларни етказади. Ўзбекистонда шоличиликнинг бугунги аҳволи, мавжуд навлар ва уларнинг тутган ўрни, таркиби, миллий қадрятлар ҳамда табобатдаги роли муфассал ёритилган.

Шоли аҳамиятли экин саналгани боис Ўзбекистоннинг бу соҳада чет эллар билан илмий-амалий ҳамкорлиги ҳам яхши йўлга қўйилган. Ўзбекистон олимлари тажриба алмашиш мақсадида Хитой, Япония, Корея, Филиппин сингари давлатларга илмий сафарларга мунтазам бориб туришибди. Чет эллик мутахассислар ҳам бизга келиб, шоличилик соҳасидаги янгиликлар билан танишмоқдалар. Хусусан, япониялик мутахассис ҳозирда ЎзШИТИда тадқиқотлар олиб боряпти. Ёш олимимиз эса Японияда 10 ойлик тажриба алмашишда қатнашмоқда.

Хитой давлати билан ҳамкорликда Ўзбекистон-Хитой илмий кўргазмали маркази ишга туширилди. Ҳамкорлик доирасида институтнинг тажриба далаларида Хитой гибрид шолилари экилиб, парваришланмоқда.

Шуни айтиб ўтиш лозимки, Ўзбекистондаги шоли навлари барча кўрсаткичлар бўйича жаҳондаги энг яхши шоли навлари билан рақобатлаша олади. Масалан, халқимиз суйиб истеъмол қиладиган "Девзира" шолининг олдига тушадиган нав хорижда йўқ ҳисоби. Аммо кейинги йилларда шоли қишлоқ хўжалиги экини сифатида давлат буюртмасидан чиқариб юборилди. Шу сабабли жойларда шоличиликка эътибор бироз сусайиб, экин майдонлари анчага қисқарди.

Олимларимиз шоли етиштиришда сув сарфини камайтиришга ҳаракат қилмоқдалар. Шолининг эртапишар, пишиш даври 90-110 кун бўлган Арпа шоли, Нукус –2, Гулзор, Жайхун навлари вегетация даври қисқароқ бўлганлиги учун 16000-18000 $м^3$ гача сув талаб қилади. Мақолада таъкидлангандек, сабзи етиштириш учун ҳам шунча сув зарур бўлади.

Ўзбекистон шоличилик илмий тадқиқот институти Марказий тажриба хўжалигида ҳар йили энг муҳим 5-6 та навларнинг 400 тоннагача Элита уруғлари тайёрланади. Лекин бу уруғликларга 2 йилдан буён талаб йўқ, шу сабабли улар товар шоли сифатида реализация қилинмоқда.

Шоличиликда экиш муддатлари, экиш ва ўғитлаш меъёрлари устида кенг қамровли тадқиқотлар ўтказилиб, деҳқонбоп тавсиялар яратилган. Янги навлар устида ҳам бундай тадбирлар амалга оширилмоқда.

Шоличилик соҳасига ёш олимларни тайёрлаш учун институтда аспирантура мавжуд. Ҳозирда бир қатор ёш тадқиқотчилар илмий изланишлар олиб бормоқдалар. Тошкент Давлат аграр университети билан шартнома асосида магистрларни соҳага жалб этиш устида ҳам ишлар йўлга қўйиляпти.

Шолининг янги навларини ишлаб чиқаришга кенг жорий этиш, соҳага иқтидорли ёшларни кўпроқ жалб қилиш чора-тадбирларини кўриш аҳолининг гуруч маҳсулотларига бўлган талабларини қондиришда муҳим ўрин тутади.

М.ТОШБОЛТАЕВ,
Бош директорнинг биринчи ўринбосари.

Иностранное предприятие "HUA LU" раскрывает информацию о намерении приобретения пакета акций.

Инвестор: ИП "HUA LU".

Эмитент: "Булоқ Боши Ипаги", имеющее юридический адрес: Андижанская область, пос.Булоқ Боши.

Тип приобретаемых акций: простая, именная.

Количество: 22343 штук.

Объем приобретаемых акций: 34,2 %.

Файзиев Шуҳрат Сурхондарё вилояти Жарқўрғон туманидаги "Сурхон" жамоа хўжалиги ҳудудида жойлашган "Сурхонпахта" ОАЖи Устав фондининг 18,9 фоизини ташкил қиладиган 5000 дона оддий акцияларини ва Сурхондарё вилояти Узун тумани Жомий кўчаси 22-уйда жойлашган "Узунпахта" ОАЖи Устав фондининг 15,7 фоизини ташкил этадиган 7500 дона оддий акцияларини сотиб олишини маълум қилади.

П.П.ООО - "Амирконтекс", зарегистрированный С.Рахимовском района г.Ташкента уменшает Уставной фонд с 100 000 000 сум до
82 954 910 сум. Тел. 29-29-01.

Утерянные кадастровые документы на недвижимость № 1914662106 от 24.08.2000 г. (Сергелинский район г.Ташкента)выданные на имя Амирхамян Эдуард Владимирович, считать недействительным.

Информация о намерении приобретения пакета акции более 15 % от Уставного фонда: Инвестор ОАО "MARVEL JUICE Co". Эмитент и его адрес: АО "Бетонинвест". Ташкентская область, г.Алмалык, ул.Мустакиллик, 41. Тип приобретаемых акций: акция простая именная безналичная. Количество акции, которые намерен приобрести инвестор – 5846 штук, что составляет 24,99 % от Уставного фонда.

ТАШКИЛОТ ТОШКЕНТДАГИ ОМБОРДАН

автомобиллар ва қишлоқ хўжалиги техникаси учун қуйидаги корхоналарда ишлаб чиқарилган кенг ассортиментдаги

ШИНАЛАРНИ сотади:

ОмскШина, ЯШЗ, Волтайр, Уралшина

ЕНГИЛ МАШИНАЛАР УЧУН, ЕНГИЛ ЮК ТАШУВЧИ МАШИНАЛАР УЧУН, ОҒИР ЮК ТАШУВЧИ МАШИНАЛАР УЧУН, ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ТЕХНИКАСИ УЧУН

Тел.: (99871) 137-10-61, 137-20-76, 137-20-84, 334-64-21

Шиналар буюртма бўйича 30-35 кунда Украина ва Россиядан вагонларда келтирилади.

Улгуржи ва чакана савдо қилиш филиаллари манзиллари:

Наманган ш.,Дўстлик шоҳкўчаси,1-А уй. Тел.: (3692) 24-56-60.
Андижон ш.,Мирпустин к.,20-уй. Тел.: (3742) 24-04-88.
Данғара ш.,Тошкент к.,74-уй. Тел.: (37357) 2-19-06.
Термиз ш.,Ч.Сафаров к.,80-уй. Тел.: (37622) 2-45-85.

ТОВАРЛАР СЕРТИФИКАТЛАНГАН. ХИЗМАТЛАР ЛИЦЕНЗИЯЛАНГАН.

Юсупжонов Тоҳир Маҳамадраҳимович Тошкент вилояти Қибрай туманида жойлашган Ш.Рашидов номли паррандачилик очиқ акциядорлик жамиятининг 40 фоиз улуши бўлган 87044 дона оддий ва имтиёзли акцияларни сотиб олишни маълум қилади.
Манзил: Тошкент шаҳри С.Раҳимов тумани Р.Исмоилов кўчаси 22-уй.

Товар сертификатланган

"ТЕХСЕЛЬСНАБ" МЧЖ

Тошкентдаги омборхонадан Россия ва Украина заводларида ишлаб чиқарилган енгил ва юк автомобиллари ҳамда қишлоқ хўжалик (ғалласўриш комбайни, тракторлар Т-150, МТЗ, МХ-135, ТТЗ) шиналарини таклиф қилади

Пул ўтказиш йўли билан ғалла ва пахтанинг 23210. 23220 траншларини ҳам қабул қилади.

Тошкент ш., Чилонзор-2, Гагарин кўч., 26-уй
Тел.: 77 1210, 77 1451, 79 9468, 1037234, 1263654

А3

Сообщение о существенном факте ОАО "TOSHKENTGO'SHT"

("начисление и (или) выплата доходов по ценным бумагам эмитента", порядковый номер – 05)

Полное наименование общества: Открытое акционерное общество "TOSHKENTGO'SHT"

Краткое наименование общества: ОАО "TOSHKENTGO'SHT"

Местонахождение (почтовый адрес) общества:
702837, Ташкентская область, Зангиатинский район, п.Урта-Овул, 2.

Вид и категория (тип) ценных бумаг, по которым выплачиваются доходы: акция привилегированная именная.

Дата принятия эмитентом решения о выплате (объявления) дивидендов по акциям: 24 июня 2005 года.

Срок выплаты дивидендов по акциям: начиная с 45 дня до 60 дня с момента принятия решения о выплате годовых дивидендов (08.08.2005 г. – 23.08.2005 г.)

Орган эмитента, принявший решение о выплате (объявлении) дивидендов по акциям: годовое Общее собрание акционеров общества.

Размер дивиденда, начисленного на одну акцию указанной категории (типа): 329,62 сум.

Общее количество акций одной категории (типа), по которым начислены доходы: 238 штук.

Форма выплаты начисленных доходов по ценным бумагам: денежные средства.

Сообщение о существенном факте ОАО "TOSHKENTGO'SHT"

(наименование факта – наступление сроков исполнения обязательств эмитента перед владельцами ценных бумаг, порядковый номер сообщения – 08)

Полное наименование акционерного общества:
Открытое акционерное общество "TOSHKENTGO'SHT"

Краткое наименование общества: ОАО "TOSHKENTGO'SHT"

Местонахождение (почтовый адрес) общества:
702837, Ташкентская область, Зангиатинский район, п.Урта-Овул, 2

Обязательства эмитента перед владельцами ценных бумаг: выплата годовых дивидендов за 2004 год по привилегированным акциям общества.

Срок исполнения обязательства эмитента перед владельцами ценных бумаг: начиная с 45 дня до 60 дня с момента принятия решения о выплате годовых дивидендов (08.08.2005 г. – 23.08.2005 г.)

Сообщение о существенных фактах ГАСК "Узагросугурта"

Порядковый номер сообщения - 10.

Изменения в персональном составе должностных лиц ГАСК "Узагросугурта".

Полное наименование акционерного общества: Государственно-акционерная страховая компания "Узагросугурта".

Место нахождения Компании: г.Ташкент, ул.Мовароуннахр 13.

Орган управления, в котором произошли изменения: Правление Компании.

Прекращено полномочие Председателя Правления Казиева Пулата Рашадовича.

Назначен Председателем Правления Нурматов Шухрат Иркинович

Дата, в которой произошли указанные изменения – 20 июля 2005 г.

Уполномоченный орган, принявший решение являющиеся основанием для указанных изменений: Постановление Кабинета Министров Республики Узбекистан № 162 от 20 июля 2005 г.

Фермер, деҳқон-фермер, ширкат хўжаликлари ва МТПлар диққатига!

Respublika qishloq xojaligi texnikasi va ehtiyot qismlar bazasining Тошкент шўъба корхонаси Тошкентдаги ва Қорақалпоғистон Республикаси Тўрткўл тумани, Бухоро вилояти Шофиркон тумани ҳамда Самар-қанд вилояти Пастдарғом тумани ваколатхоналари омборхоналаридан Россия Федерацияси заводларида ишлаб чиқарилган қишлоқ хўжалиги комбайнлари учун 21.3 R-24 ФД-14А (Нива, Дон, Колос ва Т-150) шиналари ҳамда ременларни пул ўтказиш йўли билан таклиф қилади. Маҳсулотларимизнинг сифати ва нархи Сиз азизларни, албатта қониқтиради. Шунингдек, пахта ва ғалла (23210..., 23220..., 23204...) траншларини ҳам қабул қиламиз.

Мурожаат учун телефонлар: (8 371) 41-49-43, 135-71-87, 135-72-16 – Тошкент
(8 361) 533-12-83 – Тўрткўл тумани ваколатхонаси
(8 365) 502-27-29 – Шофиркон тумани ваколатхонаси
(8 366) 39-10-39 – Пастдарғом тумани ваколатхонаси

ЦЕМЕНТ(Ахангаран) 58,5 ▼ - 2,3 | УГОЛЬ(бпк) 12,3 ▲+ 0,005 | АРМАТУРА 404,8 ▲ + 18,3 | СУПЕРФОСФАТ 63,6 ▲ + 0,9 | АММОФОС не выставлено | Символы цен: ▲+ Увеличилась; ▼- Снизилась; ± не изменилась; +0,0 на сколько сум | Сум/кг | Средневзвешенные цены за неделю для заключения прямых договоров на сайте: UZEX.COM УзРТСБ

Ерга яқин одамлар

("Туя сандиқ" мажмуасидан)

(Боши 1-бетда)

Бу Али аканинг гап бирлиги билан иш бирлиги бошқа-бошқа унсурлар бўлиб қолаётганлигига кўра қилган исёни экан. Минбарга чиқиб олиб чиройли гапириб, минбардан нари кетиши билан нима ишлар қилишини биладиган бебурд кимсаларга бўлган норозилигининг бир кўриниши – ифодаси экан. Токи оддий бир қўйчибондан тортиб кўрбошигача, оддий бир сувчидан тортиб бир қўли ҳамёнда бўлса, бир қўли хирмонда бўла келган ҳокимгача, оддий бир муҳрдордан тортиб ҳукмдоргача айтар гаплари билан қилар ишлари бир хил бўлмас экан ишимизнинг ҳеч қачон унгидан-бароридан келмаслигига бўлган норозилигининг намойиши экан.

Нурали Али ака ҳақида гапира туриб дер эди:

– Тўра ака, орамизда эл дардини ўйлаб ўз дардидай, эл ғамини ўз ғамидай билувчи одамларнинг ҳали бор эканлигидан қувонаман. Гапда ўзини ватанпарвар қилиб кўрсатиб, амалда эса ҳамёнпарварлик қиладиган, нафспарварлик қиладиган кишиларга бирда-бирда кунимиз қолганига тоқат қилиб бўлмайди. Яхшиям орамизда Али ака мисоли гапи билан иши бир кишилар бор. Дунё ишларининг шарофати билан дунё бўлиб турибди.

– Мен ҳам Нуралининг гапини қўллаб, ҳар биримиз ишни ўзимиздан, оиламиздан, маҳалламиздан бошласак, ўзгаларга ўрнак бўла билсак, шундагина мурод-манзилга етишимиз тўғрисида сўйлар эдим. Бироқ Али аканинг бу иши неча асрлар оша, неча насллар оша тилдан тилга ўтиб бориши кўнгилга сиғмаётганлигидан сўйлар эдим. Али ака жаҳл билан қилган бўлса-да, ақл билан қилган бўлса-да, бу иши ё бир ривоят тарзида, ё бир ҳикоят тарзида тилдан тушмаслиги аниқ. Палон даврада, палон киши ўғирлик қилгани учун ўз қавмининг қабристонига қўйилмай, ўзга қавм қўйиндисига қўйилган, деб.

Нурали эса менинг фикримга қўшилиб-қўшилмаслигини билмас эди. Ҳайрон эди. Тўра ака, нима бўлганда ҳам ақлга сиғмайдиган иш бўлди, деган гапдан нарига ўта олмас эди. Али аканинг иши шариатга кўра ҳам, қонунга кўра ҳам қанчалик тўғри бўлмасин, авлод-аждодлари шаънига оғир томони ҳам йўқ эмас эди. Инсоф билан айтганда, Бекназарнинг фожеали ўлимидан кўра унинг қўшни қишлоқ қабристонига қўйилиши бир неча боробар оғир эди. Шунинг учун ҳам Али акани эл-улуснинг Али Элкаш деб аташи бежиз эмаслигини Нурали ифтихор билан қайта-қайта тилга олар эди. Ич-ичидан қувонар эди. Ҳақиқатан ҳам биз ўз киндик қонимиз тўкилган тупроқни она ватаним, ота юртим, олтин бешигим деймиз. Шундай бўладиган бўлса, ўз Ватанига ўғирлик қилган кишини ватандошим дейишга ҳақлимизми? Ахир ўз Ватанига ўғирлик қилган кишининг, ўз ватандошларининг юзига оёқ қўйган, кўзига чўп солган кишидан нимани кутиш мумкин? Оқладарликни, оқмадорликни кутиш мумкин. Падаркушликни кутиш мумкин. Айтинг-айтинг, ҳеч бир одам боласи бундай бебахтликка дучор бўла кўрмасин. Охиратидан айрилмасин.

Қизиқ, Кеча билан кундуз. Ҳаёт билан мамот. Бир ёнда туғилиш, бир ёнда ўлиш. Ким ҳамён ғамида, ким имон ғамида. Кимдир охиратни ўйлаб яшаса, кимдир ҳирс-ҳавас бўйлаб яшади. Ваҳоланки, бугун кўрган кишинг индин йўқ. Эртага кун нима бўлишини билмаймиз. Куни кеча "Оғайтўпи" қишлоғида бўлиб ўтган воқеадан бу саволларга жавоб топса бўлади. Албатта, ҳамиша тазарру билан яшаганга не етсин, тавба қилиб яшаганга не етсин. Ким бор топганини орқалаб кетибди, дейсиз. Шуларни ўйлаб, кишининг Али аканинг билганибилган, дегиси келади. Худодан Али акага ўхшаган кишиларнинг кўп бўлишини тилаб яшагинг келади.

* * *

Кўриб турганингиздай, мен бу хўжаликка, "Оғайтўпи" қишлоғига нима учун келган эдим. Қора йўллигим "қўл келиб" ниманинг устидан чиқдим. Хўжаликнинг "Тўрт мучаси" тўғрисида алоҳида-алоҳида лавҳалар, деҳқоннинг йўли ҳам, пири ҳам кучли бўлгани, азал-азалдан деҳқон мамлакатнинг таянч нуқтаси бўла келгани учун, биринчи навбатда, Али Элкаш –Али ака ҳақида бирон нарса ёзишга киришган ҳам эдим. Марказий газеталарнинг топшириғига кўра. Али ака билан ҳали умумий гапдан нарига ўтмаган эдик. Ҳозирги фермерларнинг ҳақиқий аҳволи, фермерчилик ҳаракати қачон ўз ўрнига тушиб олади, шу ҳақда ётиб олиб гаплашмоқчи эдик. Бахтга қарши ҳақиқий ишга киришмасимиздан бурун фожеа юз бериб, гапимиз жойида қолди.

Орадан уч-тўрт кун ўтгандан сўнг Нурали қўнғироқ қилиб, "Тўра ака, юринг, Али аканинг кўнглини сўраб келамиз", деб қолди. Йўқ дея олмадим. Боришда Нуралига:

– Нурали, менинг боришим қандай бўлар экан? Али акалар мана бу шум қадам яна нега келди экан, десалар қандай бўлади, – дедим.

Нурали:

– Тўра ака, у кишилар сиз айтганчалик майда гап кишилар эмас. Қўйинг бунақа гапларни, сиз кўнгил сўрагани бораяпсиз, ахир. Бу сиз учун ҳам қарз, фарз, - деб мени кўндирди. Тушликка яқин бордик.

Али ака қарийб бир ҳафта ичида бир ҳол афтодаҳол бўлиб қолибди. Уйларида уч-тўрт қария меҳмонлари ҳам бор экан. Ўрол ота ҳам х-ў-ў у кунги Ўрол ота эмас. Ғам босганлиги юз-кўзларидан шундай билиниб турибди. Одатга кўра Қуръон тиловат қилиниб, ҳол-аҳвол сўрашиб бўлганимиздан сўнг ҳалиги қариялардан бири Ўрол отадан гапининг бўлиниб қолмаслигини ўтингандай бўлди. Ўрол ота бир бизга, бир меҳмонларга қараб, қандай бўлар экан, дегандай бўлди. Гап замонлар тўғрисида, зонглар тўғрисида кетаётган экан чоғи. Сабр-қаноат, ор-орият, тақдири азал, вақтли-бевақт келган ажал тўғрисида кетаётган экан чоғи.

– Шундай қилиб, – деб гапида давом этди Ўрол ота, – "Оғайтўпи" авлоди қарийб саксон жилдан берли жердинг усти туриб, тегида жашай келди. Савит ҳўкуматининг салтанат-сиёсатини қабул қила олмадилар. Ўзлаштира олмадилар. Ўша аёқлар бош, бошлар аёқ, беклар қул, тўраларнинг тўралари бир пул бўлган жиллари тўқсон уйли "Оғайтўпи" қишлоғи бир-бир тўзишга тушди. Қўшхотинларнинг қулоғи чўзиб қўйилади. Қўш кўзали борлар қулоқ қилинди. Салла таққанлар бошдан айрилди. Алифни калтакдан фарқ қилмовчилар дўмкўк бўлди. Қўйингчи, ҳадегандан итдай талай бошладилар. Жигитлардинг сараси "босмачи" бўлиб кетди. Бировлар қочиб қутилди. Бировлар отилиб қутилди. Эллигинчи жилларға келиб қишлоқда ўн-ўн беш оила қолди. Улар ҳам етим-есирлар, судровга жарамас қариялар эди. Ким қаердинг дони бўлса, ўша жердинг товуғи бўла кетди. Ўлмасликдинг, насл-насабди сақлаб қолишдинг иложини қила бошладилар. Ичимиздан биронта ўқимишли киши чиқмади. Жашларди ўқитишнинг иложи ҳам бўлмади. Кўпчилиги Мирзачўлда жон сақлаб қолди. Кўплари Қурама журтиға (Оққўрғон, Пискент, Тўйтепа томонлар) ўтиб кетди. Бу билан ҳамма айбди савитларга қўймоқчи эмасман. Замон сенга боқмаса, сен замонга боқ, душманинг ғолиб келса, қочмоқ ҳам ҳунар, деган гаплар бекорга айтилмаган. Шундай қилиб, ҳали-ҳамон ўн-ўн беш, жийирма уй бўлиб пана-панада жашаб келади. Бизга ўхшаб марказга интилмайди. Энг ҳунуги, шу кеча-кундузда ҳам оғайтўпиликлардинг биронта жигит-қизи олий ўқув журтларида ўқимайди. Бу – эрта кунимиз бундан-да баттар бўлади, деган гап. Ҳалиҳамон ўзларига кела олганларича жўқ. Бу ҳам камдай, бошимизға мана бундай кўргуликлар ҳам тушиб турибди.

Ўрол ота кўргулик, деб ўлимини айтаётган эди. Гап шу ерга келганда Нурали хушёрлик қилиб, Ўрол отани чалғитди. Гап мавзуси Мирзачўлнинг яқин ўтмишига қаратилди. Гап шу ерга келганда мен ҳам ўз ниятимдан қайтдим. Бу кишилар ҳақида, биргина бу кишилар тўғрисида эмас, бутун мирзачўлликларнинг қилган ишлари, орзу-армонлари, эътиқод-имонлари хусусида, Мирзачўлнинг Саккизинчи Қитъа – Оқ Олтин Қитъаси деб аталиши хусусида бирон-бир асар ёзиш учун бу кишилар билан бўлмаганда бир ой тақдирдош бўлиш кераклиги, бирга ётиб, бирга туриш кераклиги хаёлимдан ўтди. Бу вилоятда яшаётган кишиларнинг қисматлари, меҳр-мурувватлари, ҳамиятлари бир-бирига ўхшамайди. Меҳр-оқибатлари ҳам, номус-орлари ҳам, инсонга, меҳнатга бўлган муҳаббатлари ҳам. Бирлари бу ерга нон талаб бўлиб келиб қолсалар, бирлари нажот талаб бўлиб келганлар. Бирлари киндик қони томган тупроқдан бадарға қилинган бўлсалар, бирлари жон сақлаш учун келиб қолганлар. Ҳеч ким ҳеч қачон, Мирзачўлни гуллар водийсига, оқ олтин қитъасига айлантирамиз, деб шиор кўтариб келган эмас. Бу кишилар тўғрисида бешикка – болаларнинг бошига қўйиб қўйгулик рисола ёзиш учун Тоғай Мурод керак бўлади. Шолохов керак бўлади. Биргина Али аканинг меҳри билан қаҳрини ўз кўзим билан кўрдим.

(Давоми бор)

Гумон

(Боши 1-бетда)

Саводи зулфини кўргач, юмар Огаҳий тун деб кўз...

Мухтасар шу кетишда бориб уй эшигини очди-да, ўзини ичкарига олди.

– Қора сочини кўргач, Огаҳий тунмикан, дея кўзини юмибди-я! – деб пичирлади-да, юрагига яна ғулғула тушди. Кейин ҳеч нимага алахсимай, ётоққа кирди. Дераза олдига бориб, йўл четида қорайиб турган "Тико"га қаради. Қўшиқ охирлаб бормоқда эди:

Кўнгул ҳайратда қолма, кўрмас они не учун деб кўз...

Мухтасарнинг юраги дукурлаб ура бошлади. Бу тиниқ, маҳобатли қўшиқдан, наинки хобхона, балки бутун олам тўлиб, жаранглаб кетаётгандай эди. Мухтасар шу тобда тўлқинланиб кетганидан борлиқни унутгиси келар, отилиб чопиб анави "Тико" ёнига тушишни истарди.

Ҳар кун, ҳар тонг аҳвол шу.

* * *

Мухтасарнинг ҳозиргина шодликдан оламга сиғмай, қанот чиқариб осмонларга учмоққа шай турган қалби аста-секин маъюсланиб, отаётган тонг ҳам энди тундлашиб-рангсизланиб, у сиқила бошлади.

Мухтасар иш вақти яқинлашгач, қизчасини йўл-йўлакай боғчага ташлаб ўтиш учун кийинтириб, йўлга отланди. Оддий иш куни-да, кечқурун яна боғчадан олиб, уйга қайтди. На боришда, на қайтишда бирор кимсанинг унга эътибор қилиб қарамаганидан – шод, тонгги "Тико"ни ҳам унутгандек эди. Лекин у унутмаган эди, қўшиқ ҳам қулоғи остида жаранглаб турарди.

Эртаси. Тонг чоғи. Яна ўша "Тико" деразаси рўпарасида тўхтади. Ичидан ҳеч ким тушмади. Очиқ ойналаридан тағин ўша қўшиқ тараларди:

Саводи зулфини кўргач...

Мухтасар ҳам ташқарига чиқишни истамай қолди, у хаёлида Шуҳратжонга илтижо қиларди: "Мен сенга бевафоликни ҳар қандай тубанликдан тубанроқ кўраман. Лекин шу пайтгача бирон марта ҳол-аҳвол сўрамадинг-а! Икки-уч ойда бир пул жўнатасан, холос. Одам ҳаёти фақат пул билан ҳаётмас-ку! Кейинги ойларда қўнғироқ ҳам қилмай қўйдинг. Ё биров билан топишиб... Дарвоқе, пули тўланмаганидан телефон ҳам ишламаяпти. Бугуноқ қарзни тўлаб, телефонни ишлатаман..."

У йўл четида қилт этмай турган "Тико"га қараб-қараб, тонгни оттирди.

Телефон ҳақи тўланди. Бироқ... жим. Ўзи эса қаерга қўнғироқ қилиб эрини суриштиришни билмайди. Мухтасар ўйлаб-ўйлаб, ўзича кутилмаган бир қарорга келди. Заводда кадрлар бўлимида ишлайдиган йигит билан қишлоқдаги қайинсинглисига хабар юборади. Куёви билан келиб, бир-икки кун меҳмон бўлиб кетишсин, дейди. Зудлик билан борармишсиз, жуда зарур гапи бор экан, деб айтса-ку, қайинсинглиси сал ҳовлиқмароқ, эри билан жўжиқини етаклаб эртагаёқ етиб келади.

Худди ўйлаганидай, уйи меҳмонга тўлиб қолди. Улар боғларидан насибаларинг, деб икки тугунда олма-узум, анор, деҳқончиликдан ушур, кавсан, деб бир қопда пиёз, бир қопда картошка кўтариб келишибди экан. Уйлари бирдан кенгайиб, нурланиб кетганидан Мухтасарнинг кўзлари ёлқинланди, юраги тўлқинланиб кетди. Ярим кечагача қайинсингил билан суҳбатлари адо бўлмади. Бироқ деразадан кўчага қараб қўйганини ҳам сезмади: "Тико" келмадими?". У куёвидан дераза тагидаги мўъжазгина жойни чопиб, жайдари гуллар уруғидан сепиб беришини илтимос қилди. Мухтасар билади: куёв деҳқон боласи, ерни сайратади.

Куёв кеннойининг бу гапидан ғурурланиб кетди. Сўнгра майкачан бўлиб дераза тагига чиқди. Мухтасар уни завқланиб кузатар, бироқ бир кўзи йўлда эди: "Тико"га нима бўлди. О, худога шукр, "Тико" таниш қўшиқни варанглатиб, муюлишдан бу томонга қайрилди ва дераза тагида ғайрат билан ишлаётган йигитни кўрган заҳоти, қўшиқни пасайтирди. Сўнг у ёқ-бу ёққа қараб олиб, аста тезликни оширди-да, ўтиб кетди.

Шу куни кечқурун меҳмонларнинг ҳам сафари қариб, жўнаб кетишди.

* * *

Муҳандислик дипломи билан уй қурадиган усталарга лой қориб, ғишт узатиб, рўзғорини тебратиб юриш ҳам Шуҳратжон учун бир давлат экан. Бу чет жойларда у хор бўлди: ўзидек қанчасини дача қурилишига ёллаган бой ўрислар ҳам аҳдида турмас – "еган-ичганинг, ётиб туришинг фалон пул", деб ҳафта-ўн беш кун охирида арзимаган "рубл" беришади.

Шундай кунларнинг бирида бир кафе-ошхонада малласоч қиз билан танишди. Яхшигина кайфи бор эди. Қиз унга ҳақиқатан ҳам "доллар" билан ҳақ тўлайдиган иш ваъда қилди.

Аммо... туш кўрса, раҳматли отаси оқ эшакда эмиш, яна бир оқ отнинг жиловидан ушлаб турганмиш: "Туринг, ўғлим юз-қўлни ювинг. Сизни келиним Мухтасар кутяпти. Кўчадан кўзини олмайди. Қизинг..." дермиш.

Ит ётиш, мирза туриш қилиб юрган квартирасида уйғониб кетган Шуҳратжон беихтиёр йиғлаб юборди. "Мухтасар! – деди бирдан. – Мен сенга ҳеч хиёнат қилдимми? Мени кечир, жоним... Ўз юртингда гадо бўлсанг, тузук экан..."

Бу ерда эса шу тобдаёқ гадо бўлиб қолди: чўнтагида сариқ чақа ҳам йўқ, бор пулини қаерда йўқотганини билмас эди...

Шу куни бир квартал (маҳалла)да очиқ майдонга тўкилган чиқиндиларни машинага юклар экан, ўзи билан бирга бу юртларга келган, аммо "кўк"ига зор бўлиш у ёқда турсин, "рубл"дан ҳам ёлчимай – аламзада бўлиб юрган ҳамқишлоғи Шуҳратжонни ларзага келтирган бир гап айтиб қолди:

– Дўстим, деразангиз остида бўш ер бор-а? Гул экиладиган?

Шуҳратжон гангиб, бу гапнинг фаҳмига аранг етди:

– Ҳа, бор. Бор! Ўзим шу кунларда...

– Ўша ерни бир полвон ағдараётганини кўришибди.

– Нима, у қандай "полвон" экан?

– Уйга телефон қилувдим. Айтишди...

– Ким?

– Э, анави "Хушрўй" лақабли "Тико"чи бор-ку? Ўша айтиб кетибди.

– Ҳм, у ҳаромини биламан...

***

Мухтасар тонг саҳарда уй олдида тўхтаган машина овозидан уйғонди ва деразадан қараб, не кўз билан кўрсинки, яна "Тико" қорайиб турибди. Бир одам ундан юкларини туширяпти. Мухтасар даҳлиз чироғини ёқди. Дарвозалари устидаги қўнғироқ асабий жиринглади. Мухтасар ташқарига чиқиб, дарвозани очди.

– Вой! Шуҳрат ака!

Шуҳратжон индамай юкларини ичкарига киритди. Мухтасар эрига илтижоли боқди.

– Соч-соқолингиз ўсиб кетибди. Яхши келдингизми?

– Гулжойни ким чопди? – жаҳл билан сўради эри.

– Ҳар хил хаёлларга борманг! Синглингиз Гуласал жиянингизни олиб, эри Собиржон – куёвингиз... билан келишган эди. Барака топсин, куёвимиз гулзорни чиройли қилиб ишлаб бериб кетди.

Шуҳратжоннинг кўзлари нурланиб кетди. Ётоққа кириб, сокингина ухлаб ётган қизчасининг пешонасидан ўпди-да, ваннахонага ўтди. Мухтасар орқасидан эргашиб юрганча, ҳаяжонини босолмай гапирарди:

– Шу куни телефон узилиб қолмаганида, батафсил тушунтирмоқчи эдим. Сиз қаёқдан эшита қолдингиз?

– Ёмон хабарнинг қаноти учқур, дейишади. Бир жўрамиз бу ёққа телефон қилган экан. "Шуҳрат қора терга ботиб ўрисга ишлаяпти-ю, бу ёқда гулжойига бегоналар гул экиб юрибди", дейишибди. Шу. Ҳаммасини ташлаб келавердим. Ўзимни қанча қийнамай, барибир сенга ишонардим, лекин аламзада жўрамнинг қочириғи жонимдан ўтиб кетди.

– Яна кетасизми?

– Йўқ. Фойдасиниям, заррариниям, барисининг падарига лаънат!

– Қандай яхши! Завод ишлаб кетди, сизни кўп сўрашди.

– Бир-икки кун нафасимни ростлаб олай, бораман. Заводдан, сизлардан қўймасин!

Шуҳратжон Мухтасарнинг пешонасидан ўпиб: "Кирларимдан фориғ бўлай", деганча ювингани кириб кетди.

Комил АВАЗ

Зейтуллаев ўрнига Байрамов

Тошкентнинг "Пахтакор" клуби ярим ҳимоячиси Ринат Байрамов Ўзбекистон терма жамоасининг Қувайтга қарши ўтадиган сўнгги саралаш ўйинига тайёргарлик кўраётган футболчилар сафига жалб этилди.

У Италиянинг "Реджина" клуби аъзоси Илёс Зейтуллаев ўрнига машғулотларда иштирок этади. Зейтуллаев эса Италия Кубоги баҳсларида "Жулиано" жамоасига қарши учрашувда "Реджина"нинг асосий таркибида майдонга тушиб, жароҳат олган. Шундай бўлса-да, у Ўзбекистон – Қувайт учрашувига Тошкентга етиб келади. Ринат Байрамов эса ҳар эҳтимолга қарши тайёргарлик кўрмоқда.

"Спорт маликаси – 2005"

10 августдан 20 сентябргача Тошкентда биринчи бор республика "Спорт маликаси – 2005" шоу-конкурси ўтказилади. Унда иштирок этувчилар Осиё ва Ўзбекистон чемпионлари ҳамда бир қатор халқаро турнирлар ғолиблари бўлишади.

Қизиқарлиси, ғолиблар бу сафар спорт майдонларида аниқланмайди. Улар уй ишларида ширин таомларни пиширишда, чет тиллари ва ўзбек анъаналарини қанчалик билишлари, шунингдек, замонавий ва аёллик назорат каби шартларда ўз кучларини синаб кўришади.

Ғолибликка даъвогарлар қаторида эса бир қанча машҳур номларни кузатишимиз мумкин. Булар: Екатерина Хилько (трамплин), Нигора Қодирова (акробатика), Анастасия Журавлева (енгил атлетика), Юлдуз Ҳамроқулова (шоҳмот), Зинаида Пенкова (қўл тўпи), Алеся Ашаева (бадиий гимнастика) ва Марина Аганина (фигурали учиш) кабилардир. Энг яхши бўлиш учун 50 нафар қизлар баҳс олиб боради. Ғолиблар сентябр ойи якунида аниқланади.

Сир тутишмоқда

Германиянинг Боблинген шаҳрида жойлашган клиника ходимлари россиялик футболчи Дмитрий Сичевнинг аҳволи қандайлигини сир тутмоқда. Футболчининг шифокори Томас Фройлих, Сичев ҳозир даволанмоқда, лекин унинг аҳволи ижобий ёки салбийлиги ҳақида бирор бир маълумот беролмаслигини айтиб ўтган.

Қизиқарлиси, Фройлих душанба куни Дмитрийни чап тиззасини операция қилганди. Шифохона вакили эса айни вақтда Фройлих ҳам, хоҳ Сичев билан ҳам интервью қилишга ҳеч кимга рухсат берилмаслигини маълум қилган. Агар кимнидир футболчи ҳақида бирор бир янгилик қизиқтирса, "Локомотив" клуби шифокорига мурожаат қилишларини эслатиб ўтган.

Россия терма жамоаси шифокори Зураб Орджоникидзенинг сўзларига кўра, бундай жароҳатдан сўнг футболчи камида олти ойдан сўнг ўзига келиши мумкин экан.

Эслатиб ўтамиз, Дмитрий Сичев Россия Чемпионатининг "Локомотив" – "Рубин" учрашуви вақтида қозонликлар посбони Павл Харчик билан тўқнашиб кетиб, чап тиззасидан жиддий жароҳат олганди.

Самарада жаҳон чемпионати

Россиянинг Самара шаҳрида баскетбол бўйича ҳарбий хизматчилар ўртасида жаҳон чемпионати ўтказилади. Унда ватанимиз шарафини ҳимоя қилиш учун МҲСК аъзоларидан ташкил топган Ўзбекистон терма жамоаси ҳам жўнаб кетди.

Вакилларимиз гуруҳ босқичида ғолиблик учун Италия, Голландия, АҚШ, Литва, Греция армиячилари билан баҳс олиб боради. Финал ўйин 22 август куни ўтказилиши режалаштирилган.

Эссьен "Лион"да қолади

"Гана терма жамоаси ярим ҳимоячиси Микаэл Эссьен "Челси"га ўтмайди ва "Лион"да ўйнашни давом эттиради", дея маълум қилган француз жамоаси президенти Жан-Мишел Ола.

"Англия 2012 йилги Олимпиада ўйинлари ўтказишни қўлга киритди, лекин "Челси" Эссьенни қўлга кирита олмайди", деб айтиб ўтган Ола "Лион" клуби расмий сайтида. Президентнинг сўзларига кўра, яқин кунларда у футболчи ва унинг агенти билан учрашади ва янги шартнома имзолайди. Шунингдек, Ола "Мен "Стат де Франс" ўйингоҳида ўтадиган Чемпионлар Лигаси финалида Эссьен "Челси" дарвозасини ишғол қилишини орзу қиляпман", деб айтиб ўтган.

22 ёшли ярим ҳимоячи ўтган мавсум ажойиб ўйин кўрсатиб, "Лион"нинг кетма-кет тўртинчи бор чемпионликни қўлга киритишга ўз ҳиссасини қўшди. Агар "Челси" раҳбарияти "Лион" сўраган 56 миллион АҚШ долларини тўлаганида, Эссьен "аристократлар" сафига ўтиши мумкин эди. Лекин Абрамович бу пулни тўлашни истамади.

Фазлиддин АБИЛОВ тайёрлади.

НАБОТОТ

Ибн Сино таърифи

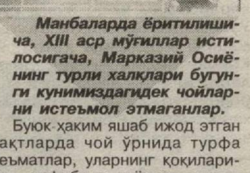

Манбаларда ёритилишича, XIII аср мўғиллар истилосигача, Марказий Осиёнинг турли халқлари бугунги кунимиздагидек чойларни истеъмол этмаганлар.

Буюк ҳаким яшаб ижод этган вақтларда чой ўрнида турфа неъматлар, уларнинг қоқиларидан шифобахш гиёҳлар дамламалари тайёрлаб ичилган. Келинг, ана шундай чойларнинг айримлари ҳақида таъриф бериб ўтсак.

Лимонли чой

Цитрус мевалар, шу жумладан, лимонлар бизнинг ўлкамизда махсус усулда кўплаб етиштирилмоқда.

Лимоннинг инсоннинг саломатлигини сақлаш бобида салмоқли ўрин тутишини қайд этиб ўтиш жоиз. Абу Али ибн Сино лимоннинг хосиятлари тўғрисида шундай дейди: "Лимон юз фалажига фойда қилади. Лимонли қайнатма оғизни хушбўй қилади. Сиқиб олинган суви ҳароратни босади... Сариқ касалида фойдалидир. Сафро қусишни тўхтатади. Иштаҳани оширади". Халқ табобатида лимон меъда, жигар, ўт йўллари, буйрак касалликлари, никриз, бод, белангида даво қилиш учун фойдаланилади. Қон босими ва қандли диабетга даво қилиш учун ҳам лимондан фойдаланади. Қора чойга лимон солиб, асал билан ичилса изтиробли йўталга даво бўлади.

Айни ёз паллаларида наъматакли, қорақатли, олмали, асалли ва бошқа табиат неъматлари асосида тайёрланган чойларни ичиш қақраб турган аъзои-раисаларга мадад бўлади, одамнинг ташқи таъсиротларга нисбатан курашчанлик хусусиятини оширади.

Маннон НАБИЕВ

"Ўзмевасабзавотуруғсаноат" уюшмаси жамоаси уюшма раисининг ўринбосари Худойназар Аллаевич Ахатовга онаси **ЎҒИЛОЙ АЯ**нинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Саид АҲМАД, Озод ШАРОФИДДИНОВ, Ағитай АДИЛОВ, Фахриддин КАЛОНОВ, Комилжон МАМАЖОНОВ, Суннат САЙДАЛИЕВ, Ҳабиб ТЕМИРОВ, Ғафур ШЕРМУҲАММАД.

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Агросаноат комплекси таркибидаги ҳамда шу тармоққа дахлдор вазирликлар ва идоралар

ТЕЛЕФОНЛАР: Хатлар ва жамоатчилик билан алоқалар бўлими – 136-58-83, 136-56-25, Котибият - 133-95-17, Реклама ва эълонлар - 133-44-43, 136-54-44, 133-28-04, Факс - 133-44-43, 133-40-87

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ: Қорақалпоғистон Республикаси – 8-361-58-512-17; Андижон - 8-374-22-234-08; Бухоро - 8-365-22-644-61; Жиззах - 8-372-22-648-72; Навоий - 8-436-22-60-525; Наманган - 8 - 369-41-234-23; Фарғона - 8-373-61-221-97; Самарқанд - 8-366-2-33-70-57; Сурхондарё - 8-376-46-526-61; Сирдарё - 8-367-37-23-813; Тошкент - 8-371-136-56-21; Хоразм - 8-362-22-623-50; Қашқадарё - 8-375-22-517-65.

Реклама ва эълонлар матни учун буюртмачи жавобгар. Ⓗ -тижорат мақола

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй

Навбатчи: Д.УЛУҒМУРОДОВ
Саҳифаловчилар: Р. ЁДГОРОВ, А. САФОНОВ
Мусаҳҳиҳ: М. БЕКИЕВ

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2003 йил 20 ноябрда № 050 - рақам билан рўйхатдан ўтказилган.

Газета сешанба, пайшанба ("Ҳаёт"-илова), жума кунлари чиқади.

Буюртма Г-719, ҳажми 2 босма табоқ.

Офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2.

E-mail: kishlokhayoti@mail.ru

Босишга топшириш вақти: 21.00. Босишга топширилди: 21.00 Адади -9709

Газета таҳририятнинг ўзида компьютерда терилди ва саҳифаланди.

"Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди. Манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

23456